

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körut 19.

Főszerkesztő:
ÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A kivándorlás botránja.

Budapest, március 31.

(v.) Hogy két év óta hazánkban évente százezer ember vándorol ki Amerikába, ezt a statisztika hitelesen kimutatja, a közvélemény tudomásul veszi, a sajtó itt-ott elpanaszolja; s az egyetlen tényezője a közéletnek, amely rá sem hederít a dologra, csodálatosképpen a parlament. A törvényhozás idejéből, figyelméből, tetterejéből erre az irrtzatón fontos és kimondhatatlanul szomorú kérdésre nem jut egy szikrányi sem. A parlament egyéb dolgokkal van elfoglalva: rezonniroz, intrikál, taktikázik, obstruál, — szóval: csupa olyast mivel, amire a magyar nyelvben még csak szó sem található. Ellenben az igazán nagy nemzeti kérdések mellett elhalad közömbösen és szótlanul, a magyar nép testén tátonyot nyílt sebet még figyelmére sem méltatja. A kivándorlás unalmas téma, amelynek feszegetése nem érdeklő a törvényhozókat. Tavaly kénytelenségből mégis foglalkoztak vele, de perze a maguk módja szerint. A kormány törvényjavaslatot nyújtott be a kivándorlás szabályozásáról. Jól megértjük: a szabályozásról csupán s nem a kivándorlás okainak felkutatásáról és megszüntetéséről. Azt akarta csupán a kormány, hogy akiket fizikailag elveszítünk, azokat lélekben mentjük meg a magyar nemzet számára. Ne külföldi kivándorlási ügynökök csábítsák véreinket a tengerentútra, hanem csak olyanok menjenek ki, akik itthon igazán nem tudnak megélni. Ezeket is magyar hajók magyar kikötőből szállítsák, utközben magyar gondoskodás révén találjanak emberséges bánásmódot, Amerikában pedig a magyar állam iltalmazó kezét s a magyar társadalom segítő szeretetét érezzék folytonosan magukon. Ezt akarta az a javaslat. De a kormány, amely benyújtotta, nyilván egyebet is akart. Talán azt akarta, hogy e javaslat révén ráterelődjen

a parlament figyelme magára a kivándorlásra, e bajnak végzetes arányaira s arra a szociálpolitikai talajra, amelyből ez a nyavalya olyan buján burjánzik elő. Ugy véljük, hogy e javaslatnak amolyan sugalló szándéka volt: beléje akarta oltani a törvényhozás lelkebe az ingert a féelmetes méretűv duzzadt kivándorlási ügy gazdasági és társadalmi hátterének a szemmel tartására. Ha csakugyan ez volt az egyik célja, hát ezt a célt nagyon alaposan tévesztette el. A sugallás nem sikerült. A parlament csaknem vita nélkül jóváhagyta a szabályozást, magát a kivándorlást pedig egyszerűen szóvá sem tette. Csupán az érdekelte, hogy az az évente kivándorló százezer magyar ember milyen módon jusson el Amerikába; de azt, hogy e százezer embert hogyan lehessen itthon tartani, meg sem vitatta.

Legujabban mintha mégis feléje kezdene fordulni a közfigyelem a kivándorlás ügyének. Sőt némely jelek szerint a kivándorlás dolgával kapcsolatos erős izgalmak fogják nem sokára a parlamentet meglátogatni. Szinte természetes a mi viszonyaink között, hogy ilyen gyors fordulatot csak politikai botrány útján lehet elérni. És csakugyan kivándorlási botrányokról kezdenek az emberek beszélni. Százezer magyar kivándorlónak a hajógyérfől van szó: zsiros falat a hajózási vállalatoknak. Ekkora falatért érdemes kissé csatázni. Hát a csatázás már meg is kezdődött. Egyelőre a sajtóban. Ugy mondják, lesz folytatása a parlamentben is. Ilyen uton a kivándorlás kérdése szédületes karriert fog nálunk csinálni. Ha egy kérdést a botrány veszi szárnyaira, biztosra vehető, hogy kiemelkedik a politikai elhanyagoltság szürke porából és magas szárnyalásával magára vonja a közfigyelmet. Kutatni fogják lázasan, melyik hajós-társaság mennyit keres egy-egy hajójegyben, mért kapott szubvenciót az egyik s mért nem kapott a

másik; fogadni mernénk, hogy még párba is keletkezik a vita során. Szóval: a kivándorlási botrányok évadja felé evezünk.

E disputa rendjén aztán megint szó sem esik arról, ami a legnagyobb, sőt az egyetlen kivándorlási botrány: az évente százezer főre rugó kivándorlásról. E mellett megint elsiklik közvélemény, sajtó, parlament. Az emberek nálunk valahogy beletörődtek abba a szörnyűséges gondolatba, hogy ez a temérdek vereszeteseg hozzátartozik a nemzet rendes anyagcseréjéhez, hogy ennek így kell lennie, hogy ez másképp nem is lehet, hogy a kivándorlást megelőzni egyfelől képtelenség, másfelől nem is érdemes. Elfogadjuk elfogadható valóságnak azt az örületes abszurditást, hogy ez a haza szűk lett minden gyermekének s hogy tehát természetes folyamatszámba megy, ha minden száz magyar ember közül évről-évre öt elvonul a honi rögről, vándorbotot ragad, a világenger tulsó partján telepszik meg s ott értékesíti munkaerejét, tehetségét és szorgalmát. Talán azzal vigasztalódunk, hogy a magyar anyák elég serényen szülnék s így amit a réven elvesztünk, azt visszakapjuk a vámon; s a kivándorlási statisztikával szemben kivágjuk tromful a születési statisztikát s ezzel napirendre térünk az egész dolog felett.

Az igazi kivándorlási botrányokat pedig nem tudjuk meglátni, mert nem is tekintünk ama tájak felé, ahol történnek. Az egyik kivándorlási botrány például a magyar föld-birtok-politika, amely mellett virágzik a hitbizomány, gyarapszik a kötött birtok, egyre jobban terjeszkedik a latifundium, de szemlátomást megköri a középirtok s rohamosan pusztul a kisbirtokos-osztály. Ezeket a borzasztóan gyászos igazságokat kétségbevonhatatlan adatokkal bizonyítja a birtok-statisztika. Mégis ki törődik velük? Ki vonja le belőlük a konvenciókat? Ki ismeri fel ezen adatok fo-

TÁRCA

Este van. . .

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Révész Béla.

Stefán Hajdu belérugta a levegőbe idomtalan bakancsát és peckesen — a hasát behuzva, a mellét kimeresztve — rengette a szoba padlóját. A két karját ráfonta a hátára és a lábát csapdosva, úgy próbálta a diszmenetelést, amelyért egyébként a hét minden napján ugyancsak potyogtatta a sós könnyűket.

Vasárnap este volt és a regruták ott gubbasztottak a legénységi szoba hosszú padján, a sáfrányárgára zsurolt asztal mellett. Stefán Hajdu tovább próbálkozott, keményen vágta ki a lábát, de egyszerre csak odakapott a bokájához és fölördített:

— Benne a göres . . . és odabicegett a padhoz, a sanyargatott lábú bajtársak közé.

Stefán Hajdu — akit még négy hét előtt becsulesen néven Hajdu Estvännak neveztek — meglöbálta kerek nagy fejét és tenyereivel körülyomkodta a fájós lábát.

A szobában csend volt, a regruták guny-nyasztó csoportját halványan világította meg a fölöttük függő petróleumlámpa, amelynek sápadt világossága kúzkódott, föl-föllobbanva versengött a késő őszi este idesurrant árnyaival. A szomorúság borús színe rázállott a bakaágyakra, az ezek fölött elnyúló állandó nyokra és a darócetakaró, a holmit érző borjú, a kinos gondtal egymásra hajtogatott gunya, a tetejükön ágaskodó csákö, minden, minden szomorkodott a szobában, a méla árnyak ráborultak mindenre.

A regruták pihentek, elgyötört testük ránehedzett a padra és a nyakuk, a fejük — meiyet a kinos hetekben egyréz mersztettek — behúzó-dott a válluk közé. A vasárnapi díszkabát gombjai és lábukon a bakancsok fényeskedtek, sőt ahogy rájuk hullott a petróleumlámpa egy-egy sugara, szikráztak — de a ruha alatt, beljebb, elborult bennük minden és keresztülhuzott testükön a csüggedt érzés: benne a kátyuban soh' se leszen másképp . . . Egy ideig nem is beszélgettek, pedig a képeletük egyre hánytorgatta a furcsa gondolatokat, de ezek annyira rászállottak a szívükre, a lelkükre, hogy egymás mellett, de külön-külön melegedtek belé emlékeikbe, melyektől régen, nagyon rég elszakadtak már . . . És kiro-pultek a katonagunyából és újra belézőkcentek a polgári sorba, a gyárba, a szántóföldre, a boltba, ahol nem kell peckesen járni, megszakadásig a fegyvert emelgetni. A szenvedéstől megrogyjant bakák egy pihentek és vasárnap estéjén fáradt fejükben szabadon kovályoghattak a multidező gondolatok.

Ráemlékeztek a néhány hét előtti időre és minden kiszinesedett előttük, ami akkoron esuf, kietlen, ellenséges volt. A munkás visszavágyó-dott az emberevő gyárba, ahol a tűzkeblű kazánok fogyasztották a husát, tüdbjét, a kereskedőségét rángodott a pultra, amely mellett naphosszant a lábat váltogatta, estére már a gerince is roppant, és minden, a legrosszabb is, megszépült, mosoly-gott feléjük, ahogy kitergették maguk előtt polgári életüknek apró-nagy eseményeit. Leleküknek ez a vigasztaló játéka azután megduzzasztotta bennük a beszélő-kedvet és az új bakák e szomorú őszi estén, a csendés, borús szobában val-lottak egymásnak.

Egy hosszuképi, szöke fiu áradozva beszélt a fekete világról, ahol ő dolgozott. Beszélt a mély-séges tárnákról, a komor falakról, amelyeken a csákányokkal kocogtattak és a bánya a testéből lábuk elé gördítette a csillogó kőszondarabokat.

A bányászfiu szava nem volt gyűlölködő, a fekete rém tetszett neki, sőt dicsérte a tárnákat, ahol jó meleg van . . . És rángodott a hajnali rukkólá-sokra, a dércsipeit mezőkre. Egy másik fiu Pest-ről beszélt. Pincér volt és szivesen magyarázta, hogy élnek az urak ottfenn. Furcsa város az, mikor a nap elmegy aludni, az emberek felkel-nek. Kigyulladnak a villamos-lámpák és az em-berek csak mulatnak. Soha mást nem tesznek. A pesti emberek fityúlnak vagy táncolnak és iszszák a damákkal a borokat, a pezsgőket. Így látta ő mindig . . .

Így sorjában mindenki elmondta, mi volt azelőtt, honnan jött, csak az egyik regruta hall-gatott, aki a pad közepén mozdulatlanul ült. Kö-pönyeg volt rajta, melynek széles ujjai bele-csuszatták a kezét és a karjait keresztbefektette, úgy pihentek az ólében.

Hát te, barát, hogy kerültél közibénk? — szölt a hallgató regrutához az egyik katoná. A „barát” kiugyenesedett és ránézett a regrutákra. Mindenki tudta róla, hogy papfélé volt azelőtt. Ezt se ő mondta, csak a hire volt ilyen és a vis-elkedése rávallott az ilyen életre. Ha beszélt, akkor a szava áhitatosan hangzott és ha végig-feküdt az ágyán, a két karja rögtön keresztbe-fonódott a mellén, mindig így aludt.

A barát ránézett a regrutákra és újra meg-görnyedt, nagy kopasz feje lehanyaltott a mellére. És mikor a katonák tovább faggattak, hogy élt azelőtt, most már választott, de nyugtalanul és a szemét a földre szögezte:

— Megkísérlett a sátán, azért vagyok most itten . . . Aztán énekelő hangon — ahogy a haj-nali misét olvassák — beszélt tovább a barát:

— . . . Eppen a főlszentelés előtt. Ot évig vol-tam novicius és már készülték a promócióra. Ekkor egy éjszakán eljött hozzám a sátán . . . Elhozta magával bűnös vágyait és beléoltotta az én tiszta szívembe. Ezóta nem volt se éjjelem, se

nalán a földbirtok demokratizálásának égetően szükséges voltát? Aki ilyen eszmékkel merne a politikai küzdőterre lépni, annak a fejéhez vágják, hogy a magyar nemzet történelmi alapjait rombolja, hogy a mozgó tőkének nemzetközi hatalmát szolgálja hitvány bérért, vagy népbolondító szocialforradalmárnak mondánák, akinek izgága szereplését a törvény egész szigorával kell meghüsitani.

Céltudatos és rendszeres iparpolitika hiánya a másik kivándorlási botrány. Ha az a munkásfelesleg, amely a mezőgazdaságban nem tud elhelyezkedni, foglalkozást találna a nagyiparban, mindjárt lényegesen csökkenne a kivándorlás. De nagyiparunk nincs. Itt-ott létesül egy-egy árva gyártelep, a legtöbbit csakhamar el is pusztul, mert létrehívásánál vagy a kellő tőkeerő, vagy a kellő körültekintés hiányzott. Ami ezen a téren történik, egyfelől szörnyen kevés, másfelől szörnyen rendszertelen. Az állampolitika az iparfejlesztést nem üzi sem tervszerűen, sem elég nyomatékosan. Egyszerre az egész nagyipart a földből elővárazsolni nem lehet. De lehet előre megfontolt terv szerint egyes termelési ágakat meghonosítani; például először a textilipart, aztán a fémipart, majd az üvegipart, később az agyagipart. Ilyen turnusokban kellene az iparfejlesztést művelni, nem pedig ötleletesen s az állam amugy is gyér pénzeszközeinek okatlan szelforgácsolásával. Hát mért nem történik ez így, holott az iparpolitika ilyen módja és iránya hatalmas gazdasági erőforrásokat nyitna meg, felszabadítaná az országot gyarmati alárendeltségéből s egy csapással a kivándorlás kórságát is orvosolná? Ha volna virágzó nagyiparunk, a munka erejének hasznosításából élő tömegek itthon maradhatnának, a munkapiacban a nagyipar a földbirtok vetélytársul jelenne meg, a keresetben való vetelkedés emelné a munkabérekets a magyarok százezreinek nem kellene hazajutól elszakadniok s a világtenger túlsó partján keresniök a tisztességes megélhetés feltételeit. A földbirtok nagyon jól elbirná a munkabér emelkedését, mert a nagyipar hatalmasan fokozná a fogyasztást s mezőgazdaságunknak, amely itthon tudná termelését értékesíteni, nem kellene többé a kivitelől várnia boldogulását. Mit ér a magyar mezőgazdaság a mai alacsonyabb munkabérekkel? Hiszen a nagyipar hiánya tömeges kivándorlást okoz, a tömeges kivándorlás tetemesen csökkenti évről-évre a belföldi fogyasztók számát s ha így

megy tovább, akkor a földbirtok megmenti ugyan az olcsó munkabért, de elveszti legjobbat és legbiztosabb fogyasztóit: a belföldi fogyasztókat.

Ezekről a kivándorlási botrányokról nem beszél s nem gondolkodik nálunk senki. Ha egy nagy és véres háboruban, amilyen ötvenesztendőnkint is alig fordul elő egyszer, elveszíténék százezer magyar embert, gyászos megdöbbenés ülné meg a lelkeket. Am arra ügyet sem vetünk, hogy évről-évre a kivándorlás ugyanannyi magyart ragad el tőlünk, amennyit a legvéresebb háboruban tudnánk csak elveszteni. Nem szabályozni kell a kivándorlást, hanem megelőzni. Ennél sürgősebb feladata nincsen a nemzeti politikának. Demokratikus földbirtok-politikát és céltudatosan, nagy energiával üzött iparpolitikát sürgetsen a közvélemény. A parlament pedig szakítson valahára az áldatlan botrányhajhászattal, értse át és tegye meg kötelességét.

BELFÖLD

Morgósítási hírek. Közfeltűnést kelt és mindentéle külpolitikai kombinációkra ad alkalmat a bosnyák vasutak részéről közhírré tett az a rendelkezés, hogy meg nem nevezett okokból április 12-éig felfüggeszti az árufelvételt s ezért az államvasutak sem fogadnak el Boszniába szóló fuvarküldeményeket. A husvétli áruforgatásnak ezt a felfüggesztését legalább meg kellett volna okolni, nehogy a közvéleménynek izgalmas feltevésekre való fogékonyaságát ily módon is táplálják.

Az olasz kereskedelmi szerződés. *Miraglia* olasz szenátor ma hosszabb tárgyalásokat folytatott az osztrák és magyar megbízottakkal. A tárgyalásokon Magyarország *Ottlik* miniszteri tanácsos képviselte. A konferenciának nem volt formális tárgyalási jellege, hanem az csupán megbeszélés volt. A megbeszéléseknek azonban kiváló jelentőséget tulajdonítanak, mert *Miraglia* bécsi útjában bizonyítékát látják annak, hogy Olaszország a borkérdést tolja a szerződési tárgyalások előterébe, s azt hiszik, hogy a borkérdésről teszi függővé a kereskedelmi szerződés sorsát. *Miraglia* ugyanis kiváló szakértő a borkérdésben s hosszú ideig volt osztályfőnöke az olasz földművelésügyi miniszteriumnak.

Abban a körülményben, hogy *Miraglia* Bécsbe jött, sokan arra a reményre találnak indokokat, hogy Olaszország is szívesen venné, ha a kérdés bizonyos irányban megoldható lenne. Amennyire megállapítható, Olaszország vezető kereskedelmi politikusaiknak álláspontja az, hogy az olasz bor számára

adandó koncessziókat a kereskedelmi szerződés nélkülözhetlen előfeltételének tekintik. Azt kívánják továbbá, hogy ezek a koncessziók az olasz bor előnyben részesítésében álljanak, ez előnytököt pedig olyan minőség meghatározásában keresik, amely csak az olasz bor vámközlelésére volna alkalmazható.

Ezzel szemben áll az, hogy eddig nem lehetett minőségileg úgy meghatározni a bort, mint ahogy az olaszok kívánják, de olasz részről mégis inkább ragaszkodnak a minőségnek, habár tökéletlen, megjelöléséhez, semminthogy olyan állapotot fogadnának el, amely semmi előnyt nem biztosít az olasz bornak.

Miraglia szenátor a bécsi konferencia után Budapestre jön, hogy a magyar kormány megbízottaival tárgyaljon.

A vámkonferencia munkálatai is ma készültek el. A két kormány megbízottai a legteljesebb megegyezésre jutottak a Német- és Olaszországgal kötendő kereskedelmi szerződések szövege körül támasztott követelések dolgában. A jegyzőkönyveket a két kormány elterjesztik és április közepéig Ausztria-Magyarországnak és Németországnak is tudomására jutnak a kölcsönös követelések.

A szmel pártvillongás. *Fiuméből* táviratozzák:

A városi képviselőtestületben a bizottságok megalkulása egy kis bomlást idézett elő. A mult ülésen beterjesztett kérelemnek halasztás nem adatván, két képviselő, *Ossotinak* Lajos és *Ivanossich* Henrik lemondtak. Több városi képviselő mivel a kibékülés az autonomista párttal nem sikerült, külön értekezletet tart, amelyen további magatartásukat állapítják meg.

A német kereskedelmi szerződés. A kereskedelmi szerződések dolgáról félhivatalosan jelentük, hogy a német kormány már tavaly megállapította az Ausztria-Magyarországhoz intézendő kivánságokat, de az erre vonatkozó tárgyalást most újra megkezdték és elintézésük bizonyára sok időbe kerül. Csak ezután kezdődik majd a szóbeli tárgyalás. Egészen bizonyosnak látszik, hogy az új kereskedelmi szerződési javaslat nem kerül a birodalmi gyűlés mostani ülésére. Az Olaszországgal való új kereskedelmi szerződés már elkészült ugyan, de mégis azt kell hinni, hogy a német kormányok ragaszkodnak ahhoz a szándékukhoz, hogy az Ausztria-Magyarországgal való szerződési javaslatot csak akkor járuljanak a birodalmi gyűlés elé, ha majd több más szerződés is legalább ilyen előrehaladott stádiumban lesz.

A horvát pénzügyi kiegyezés. *Zágrábból* táviratozzák: A horvát regnikoláris küldöttséget április 12-iki déli 12 órára hívták egybe. Munkálatainak befejezése után összegyűl a tartománygyűlés a pénzügyi kiegyezés tárgyalására.

Az ex-lex megszűnt.

— Az adófizetők figyelmébe. —

Budapest, március 31.

A hivatalos lapban ma jelent meg az 1904. évi IV. törvények szentesítésére vonatkozó királyi kézirat s ezzel végképpen megszűnt az ex-lex állapot s a törvényes rend helyreállott. A pénzügyi kormány tehát abban a helyzetben van, hogy az adókat behajthassa s az adófizető polgároknak pedig most már kötelességük az adófizetés. A kormány azonban, teljesítve a parlamentben fölhangzott kivánságokat, az adóhátralékokat oly módon akarja behajtani, hogy a hátralékosok fizetési képességét ne tegye tönkre, egyfelől megőrvi őket a romlásból, másfelől pedig a létező adóalapot a lehetőségig épségben tartsa. Erre vonatkozik az a két pénzügyminiszteri rendelet, amely a törvényszentesítésével egyidőben látott ma napvilágot és amelyet a következőkben ismeretünk:

Az első rendelet intézkedik az indemnitási törvény hatálya lépte folytán az adó. illeték és egyéb, a köződik módjára behajtandó kincstári követelésekről. E szerint azokat a köződíjakat, amelyek az 1903. év második, harmadik és negyedik negyedében, továbbá azokat, amelyek az 1904. év első negyedében voltak esedékesek, mátol, vagyis a törvény életbe lépésének napjától számított 15 nap alatt kell megfizetni. Aki ez idő alatt nem fizeti meg adóját, késedelmi kamatot fizet 1904. évi április 1-től kezdve számítandólag.

Azokat az illetékeket, melyekre nézve a fizetési meghagyásokat 1903. március 31-ik után késéstitették, a mátol számított harmadadik napig kell fizetni. A második rendelet azokról a mcdozatokról szól, amelyek mellett a hátralékos tartozásokra nézve kamatmentes részletfizetés lehet nyert. E szerint mindenki, aki ez év szeptember elsejéig engedélyt kér arra, hogy az 1903. évi május hó elsejétől 1904. évi április hó elsejéig terjedő időből származó adóhátralékát részletekben fizesse, ezt az engedélyt megkapja, úgy hogy az utolsó részletet legkésőbb 1905. szeptember végéig fizeti. Azt hogy a részlet mekkora legyen és hogy mikor fizendő, a pénzügyigazgatóság állapítja meg. Az egyenesadó-hátralékokra kamatmentes halasztás ad-

nappalom. Kántálni se tudtam már, megcsuklott a hangom és ha aszony jött vízért a klastrom udvarába, reszketett a lelkem... Elmentem a szerzetől...

A barát beszédét megszakította a nagy ijedség, mely elkapta valamennyit a hirtelen pillanatban, amikor a szobába betoppant a szakaszparancsnok. Hosszu vékony bajusza meglengett a levegőben, amikor rákiáltott a gunnyasztó regrutákra:

— Bakák vagytok, vagy kicsodák? Derüljön ki az a sok savanyú ábrázat, mert...

A haragos katonában bennrekedt a káromkodás és dühösen mutatott az egyik ágyra, amelyen — a daróctakarót a fejére húzva — feküdt egy regruta. De aztán kegyesen elnevette magát:

— Hajrá, regruták, bakatréfát csinálunk.

A regruták látva, hogy a rettegett ember mosolyog, ók is nekibátorodtak, vidámodni igyekeztek és mikor a szakaszparancsnok kiadta a jelszót: — Temetni fogjuk a porosfűt... fürgesiettséggel körje tömörültek, a fegyverükre ráttették a szuronyokat és engedelmesen fölállottak az ágy két oldalán, ahogy a parancsnok elhelyezte őket. A takaró hosszában és szélességében bakancsokból keresztet formáltak és a regruta oszlokját ráhelyezték eltakart arcára. A szobaparancsnok aztán rómordult a pap-katonára:

— Celemóniázz, barát, mintha gráviánt temetnél...

A barát elpirult, de szolgált az urának és nevére rándítva az arcát, reszkető hangon rákezdett a halotti dalra:

Requiem aeternam
Dona ei domine
Circumdedert me...

— Ti is, regruták, ti is... circumdedert me... — kiabált a szakaszparancsnok.

A rokkant bakák a lábukkal topogtak, a karjukkal hadonáztak és teli torokkal kiabáltak: — Circumdedert me...

A szakaszparancsnok hirtelen haragra lobbant — a fekvő regruta nem mozdult és mikor a barát siránkozó énekelésére újra rákezdett a bús nótára, dühösen megragadta a daróctakaró egyik sarkát és lerántotta azt a regrutáról. A bakancsok leröpültek a földre és a mely csöndben egymástól koccantak. A regruta ekkor sem mozdult. Két bajtársa az ágy fejénél följe hajolt, megrázták a testét, az állát is, de ekkor visszakapták a kezüket és ijedten mondták:

— Meghalt...!

A regruták arcáról elsikkadt a kényszeredett mosoly és tágranyilt szemekkel, sapadó arccal meredtek az ágyra, ahova orzva csapott le a halál. Az esti homályból fakón világolt feléjük a holtra-vált baka pufók, kővér arca, a karjai, a lábai szíjjelvetődve feküdtek az ágy szélén és a nyugalom volt a pihenésében; látszott rajta — a derűs szája, kicsiny homlokának békés simasága elárulta —, hogy álmai áthajoltak a szelid, örökös álmok felé...

A kiáltás: — Meghalt... végigszállott a legénység szobán, belékapaszkodott az árnyakba, végighullámozott a levegőn, melyből hullottak-szakadtak alá a szomorúság szine. A regruták újra gunnyasztottak, kusza gomolygaba összetereleődtek az ágy körül és a barát összekulesolta a kezzeit. Halottaséneke megbicsaklott és nagy feje lebukott a mellére.

Késő este volt már... A komor szobába fölbugtak a takaródó hangjai. A zengő, busongó bakánóta szélesen szárnyalt a kaszánya udvarán és ahogy ide a legénység-szobába fölhangzott, megnyitotta a regruták szívét, melyből hullott a fájdalom, a könny, a gyász bánatos lelkükre. És úgy érezték, hogy önmagukat is siratják...

ható, de a halasztás nem terjed az április elsejétől esedékes tartozásokra és rögtön megszűnik a halasztási engedély, mielőtt elmulasztja valaki a részletfizetés határynapját. Ha valakinek még 1903. május elsője előtti időből is van adóhátraléka az csak úgy kaphat halasztási engedélyt, ha régi hátralékát záros határidő alatt megfizeti. Ezek a régi hátralékok azonban semmiképpen sem kamatmentesek. Aki 500 koronánál nagyobb évi adóval van hátralékban, azoknak folyóadóját a miniszterhez kell föltérjesztetni.

Hogyan és hol kell kérni a halasztást? Írásban vagy szóbelileg. Mindenki kérheti a halasztást külön-külön is, együttesen is. A kérelem előterjesztését a pénzügyigazgatóságoknál is és az adóhivataloknál is. A folyóadósok bélyegmentesek.

Mi kell bizonyítani a körvényben vagy a szóbeli kérelemben? Azt, hogy a körvényező fizetésre most képtelen, és azt, hogy a követelés nincs veszélyeztetve. Ezt a két körülményt a községi előjáróságok igazolják.

KÜLFÖLD

A 14. §. Belső táviratozások: A Wiener Zeitung a 14. §. határozatai alapján 1904. március 29-iki kelttel császári rendeletet közöl, mely a hadsereg, a hadtengerészet és az osztrák Landwehr 1904-ik évi ujoncállományát megállapítja és elrendeli az ujoncozászt.

A Combes-kormány győzelme. Franciaország közvéleményét élénken foglalkoztatja a francia kamarában tegnapi történt szavazások, amely fényes győzelmet hozott Combes miniszterelőnöknek, de némiképp Pelletan tengerészeti minisztert is rehabilitálta. A kormánypart megint egyesülten lépett föl, csak 11 kormányparti képviselő szavazott a Mejeau-féle indítvány ellen, 14 pedig nem szavazott. Clemenceau írja az *Aurorában*: Bár a képviselőkamara tegnapi ülésének legyőzöttéi Doumer és Ribot, a tulajdonképpen való vereséget azonban a kettőnek védenca, a római egyház szenvedte, amely mindenáron le akarja igazni a francia köztársaságot. A socialista *Petite République* óvja Doumer képviselőt hivat, hogy álljanak el tőle, mert különben részük volna árulásában. A kormányellenes lapokban hevesen támadják Doumert, mert a parlamentti küzdelem utolsó pillanatában hagyta eszerben az ellenzékét és a kormány mellé állt. A folyócsónak tegnapi beszélgeték, hogy Pelletan több képviselőbarátjának kijelentette, hogy az interpelláció eredménye abban fog állni, hogy *Bienaimé* és *Ravel* tengernagyokat elbocsátja, mert e két admirálisnak a lapoktól közzétett levelei adtak okot az ellene intézett támadásokra.

Az orosz-japán háború.

Budapest, március 31.

Uj eseményeket ma nem jelentenek a kelet-ázsiai harctérről. Ellenben hirt adnak különböző rendszabályokról, amelyek Oroszország részéről a távol Keleten folyamatba vétettek. Mindenekelőtt el akarják távolítani a „felesleges evő”-ket ama megerősített helységekből, amelyeket a körüljárás veszedelem fenyeget. Így történt ez Port-Arthurban, ahol Chvostov alezredes, a helyettes vezérkari főnök kihirdette, hogy a szegény családok szabadjegyvet kapnak Irkuckig. Ugyanezok az Ily szegény családok a rendőrség révén 10 rubel napidíjban részesülnek. Épp úgy kiköltöztetik államköltségben Vladivosztkából is a szegény családokat; máreaddig ötszáznál több altisztnak családja és vagy még 200 vagyontalan polgár volt kénytelen elhagyni a várost. Az erődítmény parancsnoka a hadügyminisztériumtól egy nagyobb összeget kapott, amelyből utiköltséget adnak az intelligensebb, de vagyontalan családoknak elutazás végett. Hasonlóképp jártak el Liaojangban is. Ez a város különben teljesen haditáborrá változott. Liaojangban, ahol tudvaleg *Lincevics* tábornok és *Kuropatkin* fővezér főhadiszállása van, minden orosz felnőtt lakost fegyverrel láttak el. Az asszonyokat és gyermekeknek legtöbbjét az európai Oroszországba és Szibériába küldték. A hivatalnokoknak e célból havifizetésüknek háromszorosát utalványozták ki.

Érdekes, hogy Oroszország Kelet-ázsiaiában harcoló csapatai számára khakiszerű egyenruhákat készített. Már 1901-ben odanyilatkozott a Kwantung-terület akkori parancsnoka, Alexejev, a mosztani helytartó, hogy az orosz katonák fehér nyári zubbonyait és szipákát kevésbé feltűnő színű, sűrűre uniformissal kell helyettesíteni. A főintendánura most választja ki a megfelelő vásznat és a cárné elnöklele alatt működő bizottság is sűrűre színű vászonruhákat fog készíttetni.

Port-Arthur ostroma.

London, március 31.

A *Daily Express*nek jelentik Tokióból: A japán kormány huszonhat nagy gőzhajót bocsátott *Togo* tengernagy rendelkezésére. Ezekkel a gőzhajókkal, amelyek négy hátrajba vannak besorolva, újra meg fogják kísérni a port-arturait kikötő elzárását. A harctérrel épességel semmi hír sem érkezik. Az összes harctéri tudósítók élesen tiltakoznak a szigorú cenzura ellen. A Tokióban lévő idegen újságírókat detektívek őrzik. Az újságíróknak megtiltották a tábori táviró használatát s azt követelik tőlük, hogy minden hírtük előbb levélben küldjék el a tokiói cenzura-hivatalnak.

A japánok előrenyomulása.

London, március 30.

A japánok Észak-Koreában gyorsan nyomulnak előre. A múlt hétfőn a Csöngsue mellett vívott harc után a japán előőrsek a Csöngsueutól északra három mérföldnyire lévő Koakszanig nyomultak előre. A japán kormány újra megtagadta az idegen újságíróktól az engedelmet, hogy a csapatokkal együtt mehessenek, s csak a japán újságírókat tűri meg a csapatoknál. Pingjangban, amely a japánoknak hadműveleti bázisul szolgál, óriás mennyiségű hadi készleteket halmoztak össze. A japánok Pingjangban már bankházat is nyitottak. A távirat-cenzurát Koreában még helyi eseményekre is kiterjesztették, de azért mégis kitűdött, hogy Hingjang tartományban japán katonákat rekrutáltak fölkelés elnyomására. *Csemulpo*ba több ezer japán kalandor érkezett. *Szeulban* rendkívül sok hamis ezüstpénz van forgalomban. *Szépshóban* múlt vasárnap egy fegyvergyár felrobbant. A robbanás okát nem tudják. Négy ember meghalt és ötven megsérült.

London, március 31.

A *Daily Mail*nek jelentik Szöulból: A japán csapatok harmas formációjában nyomulnak előre s már elérték a *Pakhon folyót* *Ancsu* felett. Az oroszok még meglehetősen sok pozíciót foglalnak el a folyótól északra.

A jagató Oroszország.

Tokio, március 31.

Oroszország a japán kormánytól a francia követ utján óvást emelt az ellen, hogy a Port-Arthur ellen intézett negyedik támadás alkalmával elpusztították a San-San-Tau-szigeteken lévő vesztegrállomást. Az óvás a hágal egyezmény 25. §-án alapul. Komura báró külügyminiszter a tiltakozó-jegyzék átnyújtásánál azt mondta a francia követnek, hogy nem kapott hirt *Togo* tengernagytól a kérdéses állomás elpusztítására vonatkozólag. Különben is az egyezmény idézett cikke csak szárazföldi háborúkra érvényes, mert az egyezmény a tengeri oldalról való lövetés kérdését nyíltan hagyta.

A legföltettebb vasut.

Berlin, március 31.

A *Lokalanzeiger*nek jelentik *Petervárról*: Az orosz kormánynek ez időszert a mandzsuországi vasut őrzése okozza a legnagyobb gondot. Az őrző csapatok napra nap csökkennek, tudatta, hogy a vasutat minden gyanus ember ellen meg fogják oltalmazni. Kínai rendőrökön kívül, akiket szintén a vasut oltalmára rendelték ki, semmiféle fegyveres embernek nem szabad a vasut közelében tartózkodnia. A kínai hatóságok február 11-én parancsot adtak, amely szerint a kínai rendőrség csak a megszabott számban tartózkodhatik a vasut közelében s csakis rendőri ügyekre avatkozhatik a vasut mentén lévő városokban és falvakban. Amennyiben szükséges volna a tunguzok ellen eljárni, tudatni kell, hogy hány ember és kinek a vezetése alatt vesz részt az expedícióban. A kínai katonáknak rubájukon és fegyverükön az előirt jelvényt kell viselniük.

A nuicsvangi ostromállapot.

London, március 31.

A *Reuter*-ügynökség értesül: Bár előreláták, hogy *Nuicsvang* bevonathatik a hadműveletek színterébe, amiről az angol és amerikai állomások visszahívása is tanúságot tesz, még is bizonyos meglepetést keltett, hogy az oroszok itt kihirdették az ostromállapotot. Arra utalnak, hogy Oroszország ezáltal elvállalta a felelősséget mindazokért a károkról, amelyeket semlegesek szenvedhetnek. A *dologok új állása felbátorítja Japánt Nuicsvang megtámadására*, amitt eddig talán a szóbanforgó különböző érdekekre való tekintettel tartózkodott, míg most az oroszok eljárása ettől az aggodalomtól felmentette.

Lásadó koreatak.

Szöul, március 31.

Hir szerint 500 elbocsátott koreai katona *Pöngjang* közelében felkelést szított.

Dohánymonopólium.

Tokio, március 31.

A képviselőház elfogadott pénzügyi törvényjavaslatok magukban foglalják a kabinettől előterjesztett teljes programot néháy módosítással. Többi közt életbeléptetik a dohány-egyédarúságot és a gyárosoknak kárpótlást fizetnek, amely az eladásból három éven át befolyó haszonnak fog megfelelni.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, március 31.

A semmitűszék előtt lefolyt tárgyalás, mint azt *Labori*, Dreyfus egykori védője kijelentette, csak halvány képet nyújt azokról a hamisításokról, amelyek Rennesben Dreyfus újabb elítélését előidézték. A semmitűszék szándékosan ki akart térni az ügy érdemleges tárgyalása elől és a vizsgálat feladatává tette az igazság megállapítását. A vizsgálat már megindult, a büntetőtanács, most válogatja össze az anyagot *Targe* kapitány segítségével, aki *André* hadügyminiszter megbízásából azt a vizsgálatot vezette, amely a revíziót eredményezte. E vizsgálat során egy érdekes „új tény”-t fedeztek föl, egy újabb hamisítást, amely a rennesi bírákat megtévesztette. A semmitűszék most aktaszerűleg meg fogja állapítani a hamisítást.

Amikor Dreyfus a hadiskolában volt, hogy a vezérkarba való felvételhez a szükséges ismereteket megszerezze, nagy figyelemmel kísérte az előadásokat és lejegyzette azokat magának. Ez 1890-től 1892-ig történt.

A titkos dossierben megvan a másolata a hadiskolában tartott felolvasások egy részének. Ezt a másolatot, amely a német követészen találtatott, egy jegyzet kíséri, amely 1898. november 20-ikáról van kelteve, és amelyben *Rollin* őrnagy és *Cuignet* kapitány megerősítik, hogy ők a Dreyfus konfiskált okmányainak leltározása alkalmával, tehát 1894-ben a következőket állapították meg, amelyek a két tiszt állítása szerint az állandó erődítmésekről tartott ama felolvasásokra vonatkoznak; és e felolvasásokat 1890–92-ig a hadiskolában tartották és egy példányt Dreyfus megtartott magánál. A jegyzet gyártója a következőket tartják feltűnőnek: Minden előadás, amelyről Dreyfus jegyzeteket készített, nevezetesen az állandó erődítmésekről szóló felolvasások két első része, be volt kötve, csak a harmadik rész (a különböző államok védelmi szervezete) volt fűzve és az első fejezet hézagos. Ez előadásoknak éppen harmadik kötetéből került egy rész a német követészen birtokába, mert e rész másolatának egy része a vezérkar birtokában van a német követészen titkárnak kezeirésével lemosolva. A jegyzet *Rollin* őrnagy és *Cuignet* kapitány írták alá.

E tanuskodással abszolút ellentétben be van bizonyítva, hogy a hadiskolán tartott az a felolvasás, amelyet a német követészen lemosoltak, nem ugyanaz, amelyet Dreyfus lakásán találtak. Azonkívül bizonyos az is, hogy *Rollin* és *Cuignet* állításával ellentétben az előadásokról írt jegyzetekből egyetlen egy lap sem hiányzott, amikor azokat Dreyfus lakásán elkobozták és a vizsgálatnál megfizetett *du Paty de Clam* ezredes lepecsételte.

Mind ezek a momentumok kitűnnek *André* hadügyminiszter jegyzékéből, aki a szükséges bizonyítékokat is mellékelte.

Mindenekelőtt Dreyfus 1890–92-ig látogatta a hadi iskolát. A birtokában talált előadások természetesen ezekből az évekből valók, még ma is megtalálhatók a hadügyminisztérium levéltárában. Azok az előadások ellenben, amelyeket a német követészen titkár másolt le, az 1892–94-iki évekből származnak, tehát oly időből, amikor Dreyfus már nem volt hallgatója a hadiskolának. Az újabb előadások szövege lényegesen változásokat tüntet fel, azokkal szemben, amelyeket Dreyfus hallgatott. *Chamoín* tábornok a titkos dossierhez egy jegyzetet csatolt azzal a céllal, hogy *Rollin* és *Cuignet* valótlán tanuskodását támogassa. *Chamoín* a jegyzékben a következő megjegyzéssel kíséri: — Tényleg feltűnő, hogy egyebet ne mondjak, hogy mindenütt, ahol Dreyfus időzött, ily abnormalis okmánylopásokat állapítanak meg.

Chamoín tábornok jegyzéke 1898 május 26-áról kelt és arra való volt, hogy a rennesi pörben mint terhelő bizonyíték egy évvel később szerepet játszon.

Csak 1899 szeptember 10-én, tíz nappal a rennesi ítélet után adta vissza a dossier *Chamoín* tábornok, annak a *Galkitt* hadügyminiszternek küldötte, aki mindent elkövetett, hogy Dreyfus még egyszer elítéljék, — a hadügyminisztérium jogi osztályának és *abba a börtökbe*, amelybe ezeket az előadásokat betette, és melyet lepecsételték, egy névtelen jegyzékkel csatolt. E jegyzékben fel van említve,

hogy a német követésen talált másolat szövezerinti visszaadása az 1892—94-iki előadásoknak, amelyek feltűnően éltek az 1890—92-ig tartott és Dreyfusnál talált előadásoktól.

Tehát: A hadügyminiszter delegáltja a rennesi pörben valóban kijelentést tett a bíróság előtt, hogy Dreyfus ellen valljon és tíz nappal a rennesi elítélés után (alaposabb tanulmányozás után), ahogy magát kifejezi) titkos csejdelést beszélt egy lepecsételt borítékba abban a hiszemben, hogy azt soha ez életben nem fogja senki felnyitni, de André tábornok ime felnyitotta.

Ez a hiteles ismertetés meggyőzhet mindenkit arról a felelősségről, amely Rollin őrnagyot, Cuignet kapitányt és Chamoin ezredet terhel. Eddig Rollin és Chamoin mint finom diplomaták tudtak hallgatni. Cuignet kapitány, aki időközben őrnaggyá lépett elő, a semmitmondásokba intézett táviratban tanuként való kihallgatását követeli. Ezt a előját bizonyára el fogja érni.

Chamoin tábornok legalább nem beszélt a Dreyfus jegyzeteiből állítólag hiányzott lapokról. Ebben a poezban Rollin és Cuignet különösen ki-tűntek. Határozottan kijelentették, hogy az erdőtésekről szóló előadások harmadik részének első fejezetéből több lap hiányzik. Pedig az 1894-iki lepecsételt jegyzőkönyvben egy szóval sincs em-lítve, hogy ezek a lapok hiányzanak.

Gribelin levéltárnok kijelenti egy jegyzékben, amely az aktacsomóban van, mint a Dreyfus ellen indított elővizsgálat vezetésével megbízott katonatiszt jegyzője, hogy a Dreyfusnál elkobzott elő-adásokból egyetlen egy lap sem hiányzott és hogy az a rendkívüli gondosság, amelyet ő és du Paty de Clam a lefoglalt iratok leltározására és meg-vizsgálására fordítottak, e tekintetben semmi két-séget sem hagy fenn. Rollin és Cuignet törzstisztek-nek majd erre a pontra nézve is nyilatkoznok kell. Hamis tanuvallomást tettek-e, amidőn az 1892—94-ig tartott előadásokról azt mondták, hogy azok 1890—92-ből valók.

Abból a körülményből is, hogy az előadások harmadik része nem volt bekövetve, fegyvert kö-vácsoltak Dreyfus ellen, de ez a tény, a mint kiderül, Dreyfus javára szól. Mert Clémenceau ki-mutatja, hogy Dreyfus a felolvasásnak a részét bizalmas jellegükön fogva nem akart rábízni a könyv-kötőre.

HIREK

Budapest, március 31.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Március 31-ikén új előfizetést nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarmagy néhány napi tartózkodásra Bécsbe utazott.

— **József Ágost főherceg Bécsben.** József Ágost főherceg gróf Bathiany Béla huszárszázados, szolgáló kamarása társaságában Bécsbe utazott s ott marad az udvar körében a husvéti ájtatosságok befejezéséig.

— **Lábmosás a Mátyás-templomban.** A Mátyás-templomban ma ment végbe a szokásos nagyszüneti lábmossás. Az ünnepi alkalomra a királyi oratoriumban megjelent Augusta főhercegnő gróf Zichy Erzsébet udvarhölgyével. A templomban nagy és előkelő közönség gyűlt egybe. A szertartás reggel 9 órakor ünnepi misével kezdődött, amelyet dr. Kohl Medárd püspök celebrált Kriszán Mihály pápai kamarás, dr. Andor György és dr. Császky István primási titkárok, Berger Márk szertartásmester és dr. Nemes Antal budavári apátbiános segédével. Míse után a gyöngélkendő Vassary Kolos bíboros hercegnő képviselőjében Kohl püspök végezte a lábmosás szertartását, mely-nél, mint apostolok, a következő őreg budai polgárok szerepeltek: Kilián Mies 84, Pelko Simon 82, Oczelka János 70, Lutting Ferenc 60, Doltschal Ferenc 87, Ranheker József 89, Heinisch János 86, Péter József 85, Deutsch Ferenc 81, Németh István 86, Hartmann János 83 és Hendel Ferenc 79 éves. Az őreg polgárok életkora összesen 992 évet tesz ki. Az apostolok a mai nap emlékére a hercegnőmástól új ruhát és egy zsekkötőt ezüst pénz (harmico koronát) kaptak s dílbán az egyházfőjelelem megvendégelte őket. A szertartást végénzte Augusta főhercegnő is. Míse közben elműltek a harangok és a toronyban megkötődtek a kerepeést. A hercegnőmási palotában később volt, amelyre a mai szertartásnál körműműködő egyházi férfiak vettek részt. — **Bécsből** jelentik, hogy a király a szokásos szertartásokkal végezte a 12 aggyastán ünnepes lábmosását a főhercegek, főhercegnők, a diplomáciai tisztűl és az udvari méltóságok jelenlétében. A lábmosás után a király az aggyastánokat fejtenkint 30 koronával ajándékozta meg. Ugyanannyit kapott 12 szegény öregasszony is.

— **Vízbeutalt tábornok.** Oldenburgból táviratozzák, hogy Lattow-Verbeck német tábornok, a híres katonai író kerékpározás közben a Hunte-csatornába esett s a vízbe fulladt.

— **Királyi levél.** Levél érkezett a római Kvirinából a belgrádi konakba. Umberto király küldte a levelet Péter királynak. Kérve-kéri benne az olasz király a szerb kollégát, csapja el valahára környezetéből a gyilkosokat, hadh lehesse vele ismét baráti s diplomáciai viszonyba lépni. Érdekes lehet a levél hangja, tartalma, okoskó-dása. Bárcsak a nyilvánosság elő jöhnetne, pom-pap kortörténeti dokumentumul szolgálhatna s mink, községség halandók, nagy okulásokat merithetnénk belőle. Hitvány alattvalói eszünkkel fel nem tudjuk érni, mennyivel válna a Karagyorgye unokája korrektebb királylva, ha most leültetné azoknak a fejét, akik éjnek idején ezren rohantak meg két védtelen embert — köztük egy asszonyt s még hozzá királynét! —, vért ontottak, holtesteket ablakon hajigáltak le az utca sarába, s mindezt azért, hogy egy genfi maganzóból király lehesse. Hiszen az a rémes éjszaka csak a befojezése volt egy akciónak, amelytől Karagyorgyevics Péter nem alhatott távol. Hát az a király, aki elődje kiöntött véren keresztűlgázolt, hogy a trónra juthasson, javit-e a helyzetén, ha barátainak és segítőinek érdemeit — a hóhérral jutalmaztatja? A királyok isten kegyelméből valók; ők legalább így mondják. Am akadt-e a korrek királyok közt egy is, aki a belgrádi királymészárszár után nyomban tudatta volna a trónra hívott protendenssel, hogy aki egy isten kegyelméből való királyt asszonyostul le-lövet mint vedves kutyákat, annak koronát viselnie nem szabad, mert az isteni kegyelem utja nem vezet vértócskán át? Ilyen király egy sem akadt akkor. Elfogadták kollégájukul s csak követeket hívtak el Belgrádból, de otthagyták követéseiket. A megkülönböztetés tehát az, hogy korrek királyok körül követek lebzselnek, ellenben királyvértől párolog trónok körül csak követési tanácsosok és titkárok. Umberto király pedig azt írhatta Belgrádba, hogy amíg a király-gyilkos tisztek el nem takarodnak Péter király udvarától, mindaddig kompromittálva van a királyi méltóság; tegye meg tehát a *cher cousin* a koronás kollégáknak azt a sziveséget és vegye le a legitimitás elvéről azt a szepelőköt, azt a piciny szépség-hibát. Akkor aztán rennde jó minden, meg van bocsátva minden, helyreáll a jóviszony — isten kegyelméből. A republikánusok pedig széles mo-solyal nézik ezt a királykomédiát, mely a tör-ténelem egyik legmegrőbb királytragédiáját váltja fel.

— **Merénylet-terv a pápa ellen.** Rómából jelentik, hogy az *Agencia Stefani* most adja az okát annak, miért kellett a Vatikán olyan szigorú őrizet alá venni. Az olasz kormányt ugyanis arról értesítették, hogy *Buenos-Ayres*-ből két anarchista utazott el azzal a megbízással, hogy pápát meggyilkolják. Az olasz kormány megtett minden intézkedést, hogy az anarchistákat kézrekerítse, addig is azonban a Vatikánt és környékét rendőrökkel őrizeti. — Egy későbbi római távirat pedig azt jelenti, hogy a világsajtó bejárt merénylet-hírek teljesen valótlanak.

— **A hírlapokról nyugdíjintézetének ülése.** A Magyarországi Hírlapokról Nyugdíjintézetének igazgatósága tegnap Hegedűs Sándor elnökelele alatt ülést tartott. Az elnök kegyeletlen emlékezett meg *Farkas Imre* intézeti rendes és báró *Soltymossy László* intézeti alapító és igazgatósági tag elhunytáról. Az igazgatóság részvételt jegyzőkönyvbe iktatta és *Farkas Imre* özvegyéhez és báró *Soltymossy László* fiához részvét-iratot intézett. Az előadó a közelgő újabb adomá-nyokat jelentette be: lovag *Landau Horác* örökei 7000 K., Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület 400 K., Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége 300 K., a kereskedelmi bíró rendező-bizottsága 150 K., Első Magyar Számla Révészintársaság 100 K., Országos Raktárházak r. t. 100 K., Nagypénteki Református Társaság 50 K., Beivárosi Polgári Kör 30 K., Rudnay Józsefné 24 K., Nemzeti Tornaegyesület 20 K., Zákányi vasuti tisztikar 10 K. Az igazgatóság köszönetét fejezte ki a jótékony adakozóknak. Az ővi jelentés és mérleg megállapítását az igazgatóság a jövő hó 10-iki ülésén fogja tárgyalni. A rendes közgyűlés napjait április 24-ikét tűzte ki az igazgatóság. Végül megállapította az igazgatóság az április havi költségelőirány-zatot és a Bródy-alapból segélyeket utalványozott.

— **Az elfogott szent karaván.** *Konstantinápoly*-ból táviratozzák a *Frankfurter Zeitung*nak, hogy az a három zászlóját katonaság, amelyet a szultán a beduinok fogságába jutott szent karaván kiszabadítására küldött, a Vörös-tenger Jamb öblébe érkezett és azonnal tovább ment *Hedisar* felé. A beduinok elzár-ták foglyaikat és a katonaságnak nyilván csak véres harc árán fog sikerűlni a karavánt kiszabadítani. Hir szerint a beduinok a zarándokok közül négyezert lemészároltak. A karaván legnagyobb része indiákból áll s csak kevés köztük a török és az arab. A rabló beduinok, akik nagy inségben szűkülőködnek, rendszeresen fosztogatják a zarándokokat.

— **Sorozat Pestmegyében.** *Verniczky* Lajos pest-megyei alispán most értesítette a bányászati főszolgabírárt, polgármestert, ügyészt és főorvosát, hogy a sorozóbizottság működési napjait május 3. és 15., július 2., augusztus 3., szeptember 23., október 22., november 23., december 22., január 23. és február 22-ikét tűzte ki. A működési neje: a varmegye szék-épületének kis terme és kezdete reggel 9 óra.

— **Pályf polgármester bucsuja.** Szeged város törvényhatósága *Kállay Albert* főispán elnökelele alatt ünnepes gyűlést tartott, hogy elbucsuzzék nyugalomba vonuló ősz polgármesterétől. *Taschler* Endre tanácsnok bejelentette, hogy *Pályf Ferenc* polgármester, aki március 24-én 80 éves lett, 32 éves szolgálat után nyugdíjaztatását kéri. A tanácsnok lelkes szavakban javasolta, hogy a polgármesternek a teljes nyugdíját, amely 40 év után járna, adja meg. A közgyűlés az indítványt egyhangyalan elfogadta, mire *Jászay Géza* apátbiános a törvényhatóság nevében lelkes beszédben bucsuzott el a nyugalombavonuló aggy polgármestertől. *Pályf Ferenc* mély megbotoltságával köszönte meg az ovációt. — A közgyűlés a nyugalombavonuló *Bérczy Antal* árvászéki ülnök helyére dr. *Pályf József* eddigi alkaptányt választotta meg árvászéki ülnökké.

— **Vatikáni szenzációk.** Egy bécsi újság, állítólag igen megbízható források nyomán, szenzációs híreket közöl a Vatikánból. Ha ezek a hírek igazak, akkor X. Pius pápa valószínű forradalmár, akinek legfőbb vágya, hogy ledöntve a százados gyűlölséget, valahára békét teremtsen a Kvirinál és a Vatikán között. X. Pius mindig nagyon rokonszenvezett az egységes Olaszország gondolatával s nagy szimpatiaival viseltetett a Savoya királyi házzal. A bécsi lap értesülése sze-rint szóról-szóra igaz az a hevesen megécsolt hír is, hogy a pápa megkoronáztatása napján a Péter-templom külső erkélyéről akart áldást osztani s ebben csak *Oreglia* erőszakos közbelépése akadályozta meg, aki az erkélyre lépő pápát való-sággal visszarátotta. *Oreglia* kegyvesztettség-re e tetűre vezetik vissza. Azt is haszaltan tagadják, hogy *Margit* királynőt audiencián akarta fogadni a pápa. Az audiencia csak azon mult, hogy a pápa és az özvegy királyné terve idő előtt kiszivárgott. X. Pius azzal fogja legközelebb mind-ezeket betetőzni, hogy *Comomelli* almonai püspököt, *Rampolla* halálos ellenségét s az állam és egyház közötti béke legrajongóbb hívét, b.bornokká nevezi ki. A pápa különben már tervbe vette, hogy Róma utcáin végigkocsiakiz s meg-töri a vatikáni sokimvetés legendáját. Minden jel arra mutat, hogy ő akar lenni az első nemzeti pápa s ha teremt ezután is ily erélyekkel képviseli, akkor nekemkára nagy meglepetések várhatók a Vatikánból.

— **Maeterlinck és a párba.** *A Monna Vanna* világhírű szerzője nyilatkozik a pártajról. És amit mond, abból bizony az következik, hogy nem igen lép be tagnak amaz egyesületek valamelyikébe, amelyek újabbban olyan heves harcot folytatnak az embereknek taán legszívósabb nyavalyája, a párba ellen. *Maeterlinck* ime következőképpen magyarázza a párba szükségességét a *Smart Sek* áprilisi tüzetében:

— Nem volna ugyan helytelen ha a bíróságok beleavatkoznának a lovasias ügyekbe vagy legalább nagyobb részükbe; de amíg a perrendtartásunk egyszerűbb, praktikusabb, hozzáférhetőbb, olcsóbb és különösen megbízhatóbb nem lesz, mindaddig nem lesz más segítségünk egy csomó igaztalanság ellen, amelyekre bár nincs paragrafus a büntető törvény-könyvben, de azért határozottan büntetendő cselekmények. Azokra a felelet csak az ökl, vagy a kard lehet . . . Bizonyos az, hogy a párba, vagyis annak a lehetsége, hogy valaki a törvényen kívül, de társadalmi állacának megfelelőleg keresse a maga igazat oly emberi szükséglet, amelynek a létezését el kell ismerünk. A társadalom ugyanis nem nyújt olyan védelmet, amely elegendő lenne a férfibeültet-nek minden körülmények között való megvédésére.

— **Zavagó unjokok.** *Nagymarion* sepronegyei városban, — mint Bécsujhlyról táviratozzák — ma délután a sorozás alkalmából vad pusztítás és vérontás történt. Otven töt unjone a zsidóklakta negyedben követ dobálta be az abla-kokat s mikor a zsidók menekűlni akartak, az unjokok őket is megrohanták. A töt legények késekkel támadtak és egy templomi szolgát halálosan megsebesítettek. A szorongatott emberek gyorsan bezárták üzleteiket, lakásukat eltorlaszolták, mert a garzdálkodó katonák rabolni kezdtek. A pusztítások úgy lett vége, hogy a zsidók tüzet kiáltottak, félreveték a harangot, mire tűzoltóság, majd csendőrök érkeztek, akik az unjocokat letartóztatták.

— **Kirabolt kirándulók.** Rómából táviratozzák, hogy dr. *Fuchs* Ernő bécsi egyetemi tanárt, aki hűgával és unokánóvérel Palermóból kirándulásra ment, *Bocche* di *Faleo* mellett brigantik kirabolták. Négy rabló egy bokor elől elűgrott s pisztolyt szegezte a sétálók mellének, pénzt követelt. *Fuchs* tanár szó nélkül átadta arany óráját és pénztárcáját, amelyben 150 lira volt. A rablók megelégedtek ezzel és szabadon engedték őket. *Fuchs* tanár két társnőjével már visszatért Palermóba s onnan két-három hét múlva Bécsbe utazik.

— **Elhunyt osztrák nagypárus.** *Dies*ből jelentik, hogy báró *Boche*, a *Steyerműhely* papírgyár igazgatóságának elnöke ma hirtelen meghalt.

— **Kinos affér a Reichsrathban.** Az összehívott és megint elnapolt országgyűlés képviselői ház obstrukciós ülésai felett már rég napirendre tértek Ausztriában, de a parlamenti körök még foglalkoztatja egy botrányos affér abból az időből, amikor még vége-hossza nem volt a beérkezett iratok felolvasásának. Az afférról egy krakói újság rántja le a leplet. A hóse Wilk András lengyel képviselő, aki a parlamenti ülések utolsó napjaiban egy képviselőházi szolgának egy csomagot adott át azzal az utasítással, hogy a postával küldje el Galiciába. A szolgának át kellett csomagolnia a küldeményt és e közben észrevette, hogy egy párezser képviselőházi felirattal ellátott levélpapír, temérdek ceruza és más írószerszám benne, valamennyi a képviselőház „írói szükségletei”-ből. A szolga, akinek úgy látszik, nem imponált a képviselő, azonnal jelentést tett a rendőrségnek, amely a lengyel klub elnökségével lépett érintkezésbe. *Javorszki* lovag magához hívatta Wilk képviselőt és a durva visszaélés miatt keményen megrögt. A kinos ügy természetesen eljutott a képviselői körökbe is és mindenütt feltűnést keltett. Készségtelenné tartják, hogy Wilk önként le fog mondani mandátumáról és nem engedi odáig jutni a dolgot, hogy a lengyel klub kirekeszesse őt.

— **Iparlovag ügyvéd.** Dr. *Lubicz-Orlowsky* József Kázmér lovag bécsi ügyvéd, akit tegnap — mint már megírtuk — Varsóban elártóztattak, temérdek szél-hamosságot követett el. Fényesen berendezett ügyvédi irodát tartott a bécsi Wollzeile 11. számú házában, de már évek óta nem folytatott ügyvédi gyakorlatot hanem a sokkal jövedelmezőbb kaucaiócasiásokat üzte. Aztán nagyobb vállalkozásokba kezdett. Krakóban orvosoktól jelentékeny összegeket csikart ki, később józsefi családokba vette be magát és házasságot írógépe alatt az apjától ezreket kapott irodai kötségekbe. De éppen nem irított attól sem, hogy gazdag özvegyasszonyoktól és árvalányoktól elszedie a pénzüket hozományul gyanánt. A többiek közt jelentkezett a rendőrségen egy asszony is, akinek 12,000 korona fejében Orlowsky lovag fogadónyi és a dohánytőzsdé-engedélyt ígért; a pénz eközlötte, az asszonyt pedig fölvtön hitetgette. Az egyetlen ember, akin a lovag rajtavesztett, egy bécsi ékszerész volt. Néhány hónap előtt beállított hozzá Orlowsky és elsőben is megnutatta neki, hogy ő a német lovagrend tagja és a pápai Szent Gergely-rend tiszte, tehát *udvarbíró* és hivatalos is a legközelebbi udvari bárnaynasszonyával együtt, aki egy grófi család sarja. Az udvari bárnay sok ékszer kell — beszézte az ügyvéd-lovag — adjon hát neki az ékszerész kölcsön két napra egy mutatós briliáns nyak- és fejéket; minelyt az udvari bálnay lezajlik, visszahozza s ha majd közel lesz az esküvés, megkapja a hozományt, akkor nála fog lakodalmi ajándékok vásárolni grófi menasszonyának. Az ékszerész gyaakodott ugyan, de Orlowsky olyan biztosan lépett föl, hogy mindent elhitt neki és átadott egy nyakéket, melynek 11,000 korona volt az értéke. Elmult az udvari bálnay és az ékszerész hiába várt. A két nap elteltével felkereste az ügyvéd-lovagot fényesen berendezett irodájában és követelte a drágaságot. Orlowsky megnyugtatta: az ékszer menasszonyánál van és nem veheti el tőle csak úgy hamarosan; két nap múlva visszakéri olyan címen, hogy nem szép, kieserélt. Megint elmult két nap és az iparlovag nem jelenkezett az ékszerrel. Erre az ékszerkereskedő jelentette Orlowskyt, a rendőrség pedig megrögt. Az ügyvéd megint előhozakodott a grófi menasszonyával és megígérte, hogy két-három óra múlva visszatér a nyakékkal. Vissza is jött, vissza is adta a rendőrségen az ékszerésznek a drágaságot; hamarosan pénzt bajszott fel és kiváltotta a zálogházból. Ez kitűdött róla s az ügyvédi kamara törülte az ügyvédek lajstromából; ez az akta megrögtetés végett még most is a legteljesebb törvényszék előtt van. Münchenben is nyilván vannak az ügyvéd-lovagnak áldozatai, mert azt híresztelte, hogy ott lakik duszagad menasszonya; tényleg gyakran utazott a bajor fővárosba és olyankor mindig nagy pénzüsséggel tért vissza.

— **A Budapesti Kereskedelmi Akadémia** növendékeit *Suppán* Vilmos királyi tanácsos igazgató, dr. *Kós* Gábor és dr. *Simonffy* Jenő tanárok vezetésével tanulmányi utazást tettek, melyen meglátogatták a saigótárjani vasműveket, közénbanvák és üveggyárat, a körmebányai pénzverőt, kőbányát és papírgyárat, a zólyomi lemezgyárat, a losonczi posztó- és szamóczo gyárat. Mindenütt a legnagyobb szíves-számé fogadták és kalauzolták őket, úgy hogy gazdag tapasztalatokat szereztek.

— **A mentők közgyűlése.** A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület április 24-én, vasárnap délelőt 11 órakor tartja évi közgyűlést a Markó-utcai palotában gróf *Karátsony* Jenő elnöksége alatt.

— **Házasság.** *Löwinger* Béla Budapestről eljegyezte *Wisner* Rezsinek kisasszonyt Nyiregyházán.

— **Tűz az erdőben.** *Mármaros-Sziget* városához egy órányi távolságra eső ugynevezett hegyeshelyi erdő e hó 26-án ismeretlen okból meggyuladt és oly nagy lánggal égett, hogy lényegesen a városba is bevitte. A több mint ezer holdnyi terület rendkívül nagy veszedelemben forgott, de negyednapra Szöllőssy Ferenc rendőrkapitány vezetése alatt nagy csoport ember mindentel megsegédzőkkel lokalizálta a tüzet és az erdőség tovább nem terjedhetett.

*Terébes-Fejérvata*k tisztavölgyi községen felül fekvő erdőségben szintén tűz támadt de csakhamar észrevették és mielőtt nagyobb kár esett volna, sikerült a tüzet eloltani. Egy *Kovács* Jenő nevezetű embert, ahogy az erdőséghez ment, utközből meggylöktak, orrát, gyűrűjét és tárcáját elrabolták. Össze-vissza szurkálva az erdő szélén holtan találták rá.

Hunyadvármegyében a most dúló nagy szélviharban három nagy erdőség gyuladt ki és a szélől táplálva, a tűz rohamosan terjed. A *Batsz* község melletti Erdélygyeti Bank erdősége tegnap gyuladt ki, mire *Istvánffy* jegyző a község lakosával kivonult és sikerült a tüzet lokalizálni. Időközben a szél megfordult és az erdő újra kigyuladt. Eddig 600 hold égett le. Miután a szél egyre nő ha nem sikerül a tüzet idejében lokalizálni, néhány ezer hold erdő van veszélyeztetve. A *Vonagya* leletti bányaiaki urberek erdei szintén lángokban állanak és a veszély itt is óriási, mivel ezek az erdők a kincstári nagy erdőségekkel határosak. A lokalizálás a szél miatt ugyszólván lehetetlen. *Déva* város színhelyi erdeje szintén kigyuladt és a tűz hibetetlen gyorsasággal terjed.

— **Halálhír.** *Hajdu* Miklós kollégánkat nagy csapás ére. Edesanyja tegnap hosszas szenvedés után 56 éves korában elhunyt. Temetése holnap délután lesz *Dombóváron*, ahol a nemes szívi asszonyt mindenek tszietie és szeretete kísérte utolsó útjára.

Margitai Elekné, született *Kovács* Magdolna Lenke tegnap huszonnyolc éves korában elhunyt Budapestben.

Miskolci tudósítók táviratozza: Nagy részvét kíséri holnap délután utolsó útjára dr. *Káza* Mór városi orvost, *Borsodvármegye* tsztelebéli megyei főorvosát, aki tegnap rövid szenvedés után hirtelen elhunyt. Őt nap előtt tüdőgyulladásban ágyrak esett az életerős, javakorában levő férfi, akit a király csak a napokban tüntetett ki a koronás arany érdemkereszttel.

— **Egy duszagad szocialista.** Hogy a tőke nem akadálva éppen a szocialistáknak, azt eléggé bizonyítja *Charles Arnold*, *Rheims* városának polgármestere, akinek halálát jelentik most *Páris*ból. *Arnold* a mellett, hogy városának első tiszttségét töltötte be, nagy pszeggyárat is mondhatott a magának s hogy vállaltala elég jól jövedelmezett, azt az is mutatja, hogy *Arnold* több milliót hagyott hátra. A szocialista-pártnak igen tevékeny tagja volt s szocialistásgának a kifejezésében egészen a külsőségek is elment. Erre nézve nagyon jellemző a cári párral való egy jelenete két évvel ezelőt *Rheims*ban. *Arnold* polgármester mint lelkiismeretes házigazda, mindentel megtelet a vendégzeretnek és az udvariaságnak, de a cárhoz és a cárnéhoz intézett megszólításában gondosan kerüta a felség szót. Mindig önnel szólította meg az uralkodópárt és még csak a *Sir* szót sem használta. Így szót példaut:

— Nézze csak ezt az imádságos könyvet.

A cárnéhoz ezekkel a szavakkal fordult:

— Önnel is meg kell ezt nézni, madame, mert nagyon érdekes.

A cári pár és az elnök környezete szinte ájuldozott ennek hallatára, de a cár humorosan fogta föl a dolgot s úgy leckéztette meg a polgármestert, hogy mindig *monsieur le maire*nek szólította, jelezve ezzel, hogy ő megadja a polgármesternek az ő megilletettségét. A cárnét eleinte bántotta a dolgot, de aztán ő is nevette.

— **A husvétli himestojások.** A Nemzeti Múzeum igazgatósága fölkeri az etnográfia vidéki barátait, hogy a néprajzi osztály gyűjteménye számára küldjenek be néhány az azokból a himestojásokból, amelyek az illető vidéken forgalomban vannak. A himestojásokra festett díszítések magyarázatát is szívesen fogadja a Nemzeti Múzeum néprajzi osztálya. (Budapest, IX., Csillag-utca 3. szám.)

— **Egy híres táncosnő halála.** *Hamburg*ból táviratozzák hogy *Vorsajada*, a híres spanyol táncosnő ma a vasutállomáson, amikor Kopenhágába akart utazni, hirtelen összerogyott és meghalt. *Vorsajada* a hamburgi *Hansa*-színházban vendég szerepelt szulolt házak előtt.

— **Az északi vasutak közgyűlése.** Az északi vasutak 29-én népes gyűlést tartottak és elhatározták, hogy teljes mértékben támogatják a szvedei mozgalmi bizottságot, amely április 3-án nagygyűlést rendez a fizetésrendezés érdekében. A bizottságk mind elkeseredéssel tették szavát, hogy az illetékes körök egyre kitolják a fizetésrendezés határidejét.

— **A cifrákódás ellen.** *Csongrádon* *Sohtya* Gyula főjegyző, a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület választmányi tagja, társadalmi akciót kezdeményezett az idegen áru utánezása ellen. Hiteles számokkal bebiztosítja, hogy éppen az oktalán pazarlás folytán már annyira meg vannak terhelve a csongrádi gazdák földbirtokai, hogy egy hold földre 22 korona 50 fillér esik adók és jelzálogi kamatok címén. Az alföldi parasztnyeességek és lányok rendszeresen azzal a kivánsággal fordulnak a boltokhoz, hogy olyan ruhát akarnak csináltatni, kerüljön bármibe, amilyen még nem volt senkinek a városban. El lehet képzelni, hogy a kereskedő fantáziája és nyereségvágya milyen leleménységgel talál ki olyan ruhákat, amelyek még a legrikítóbb jelmezeken is túlesznek izléstelenség dolgában. Van akárhány parasztagazda, akinek *leánya vasárnap négyserű öltözik és minden ünnepre új ruhát csináltat.* Az alföldi társadalom élén álló vezérférfiak több ízben felemlték ez ellen tiltakozó szavukat, de eredménytelenül. Most azután *Sohtya* főjegyző felszólalását egész *Csongrád* községe magává tette és a növegyletek útján, a D. M. K. E., valamint az Országos Nemzeti Szövetség és az Országos Magyar Gazdasági Egylet útján az egész Általodra kiterjedő társadalmi akciót akarnak szervezni.

— **Képek a háborúból.** A *Gonic* című varsói lapban élénken írja le uti tapasztalatait egy orvos, aki a keleti harctérre utazott. Egy levelében, amelyet *Manduria* vasuti állomásáról írt haza, a következőkben emlékezik meg azokról a zavarokról amelyek a baboru miatt a vasuti forgalomban beállottak:

— *Manduria*, kiszámlál! — kiáltja a kalauz.

Leszállunk a vonarról, a podgyászkoscsból kibömbölj hirtelen a sok bolmit, kosarat, ládát, kézitaskát. Ugy összevisszaságban hever a sok podgyász egy halmazban, s ugyancsak bajos a petroleum-lámpa világánál kivalogatni a magunk teldionát. Nagy láma, kiáltozás.

— *Hördár*, ide kérem — ordítja valaki a tömegből — őt rubelt adok.

— En tize! Hé ide! — licitálja túl másvalaki.

— *Uraim*, tivozzanak a koscskóbból, rögtön katonaságot kell szállítanunk.

— *Es hova menjünk?* — kérjük aggodalmasan.

— *Tessék megvárni a legközelebbi vonatot. Itt át kell szállni és jegyet váltani.*

Mindenki rohan a pénztárhoz, ahol ez a meglepés ér bennünket:

— *Van még bőven idő! Csak két nap múlva indul a vonat.*

Mit tehetünk volna ez ellen? Várunk. Hát rendezkedjünk be. *Manduria* állomása nem valami nagy. Mindössze három szobából áll s negyvenen vagyunk hozzá utasok. Hol férünk mi itt el? És többen közülünk a tizenötökös hidegben külön ünnek tanayt az udvaron. Fáradtak vagyunk. Némelyek a földre fekszenek, mások türelmetlenül várják u abb vonatoknak az érkezését, hogy kiderzőködössenek.

— *Nem szabad aludni — mondja valaki — mert úgy elaludnatunk, hogy sohasem ébredünk fel!*

Hetekig uton lenni s aztán negyvennyolc óráig nem aludni!... Elűljük az időt, úgy ahogy tudjuk. Ellenkező irányból vonatok jönnek s egyes utasok érdekes dolgokat tudnak beszélni *Port-Arthur*ról. A váróterekben óriási a tolongás. Az egyik vonatból fiatal asszony szállt ki *jejei pongyóiban*. Valami agytakaróba van burkolva és nagy posztócsizma van a lábán, a haja rendetlen. Ez az öltözk természetesen nagy feltűnést kelt. Ott bukdácsol a tereben, helyet keres magának. Kiderült, hogy *Port-Arthur*ból menekült, amikor az első agyulövést megballotta. Hogyan érkezett *Manduria*ig, azt maga sem tudja. S hogy hova megy, az is mindegy neki. Csak menekülni akar, menekülni. Két hidegvérű angol is van közöttük. Az egyik egy bombaszilánkot mutat, a bomba néhány lépéssnyire robbant fel a lakásától. Amott egy anya három gyermekével. A gyermekek összegémberevedve fekszenek a lábában. *Virrad*, mindnyáján némán ülünk, a hidegtől egészen kimerülten.

— *Anyúcskám! Ehes vagyok — siránkozik egy gyerek. — Ehes vagyok!*

— *Mindjárt veszek neked valamit fiúcskám,*

S azzal az anya megy az állomás vendéglobbe. Csakhogy ott egyetlen falatot sem kaphat, rég kitosztottak már a buffet-t. Szájról-szájra jár az a fájdalmas hír. Akinek van még valami maradék enniivalója, az hozzálat az evéshez. Mások a taluba mennek valami harapnivalóért s drága pénzért hoznak valamit. De nem mindenki jár szerencsével, mert két család van már csak a lábában. Az éhezők aztán az al omásfő-nökhöz fordulnak. De hát mit tehet az? Azzal nyugtatja meg az éhezőket, hogy majd jön vonat nemsokára — *ti őz mülvé.* Az majd elviszi őket a legközelebbi állomásra, ahol bizonyosan lesz élelem... Hát végre megjön az a vonat. Elet költözik megint a tepsőd utasokba...

— **Gyilkos szülők.** *Bécsben* a Dunából ma két gyermek holttestét fogták ki. Mind a két áratlan teremtes gyilkoságnak esett áldozatul. A rendőrség hamarosan kézrekeriette a gyilkosokat. Az egyik egy magyar születésű bécsi családéany, aki azért vette vízbe gyermekét, mert nem tudta elartani. A másik *gyilkos Schmedinger* József naprsáms, aki akkor dobta vízbe a gyermeket, amikor felesége a konyhában lözött. Mind a kettő beavallották bűnüket.

15 évi önálló gyakorlati híre szakember.

Páris főgocvoni intézetek volt első asszisztense.

Csász. kir. dorpáti főiskolán szerzett oklevél.

Krojanka Miksa fogműterme Erzsébet-

körút 22.

Vidékien egy nap alatt lefelméretesen lezárk kizölgérv.

— **Az akna-szalattai sóbányák.** Folyó hó 28-án geológusokból és bányamérnökökből álló gyűlés foglalkozott az akna-szalattai sóbányák mellett előfordult és még mindig gyarapodó süppedésekkel és a Kunigunda-akna veszélyével. Több lap a máramarosi aknáknak veszedelméről adott hírt, ami tévedés, mert sem a rózaszéki, sem a sugatagi sóbányák nincsenek semmi veszedelemben, az akna-szalattai sóbányák közül is csak a Kunigunda régi tárnat lepte el a víz, míg a Lajos- és Ferencbánya teljesen vérszemes. Az akna-szalattai uton lévő földszüppedés, mely a Kunigunda-bányától 300 méternyire van, nincs szoros összefüggésben a bányával, hanem oka abban rejlik, hogy a forrás édesvízei kiapadtak, a föld alá kerültek és most bizonytalan utakon kalandoznak. A föld alatt tárnatok szandékoznak építeni a Tiszáig és oda fogják az édesvizet leveleztetni, ami költséges művelet, de sokat remélnek tőle. A geológusok előtt sem világos a Pávei-sósütrőd felé vezető földszüppedés oka, mert az ut alatt sok száz méternyi területig nincs semmiéle akna és a süppedés távol áll attól a föltételestől, hogy valami alatt lévő bányareg okozná a bajt. A süppedés nagyobb veszélyt alig tartalmaz. A Kunigunda-aknából folyvást szivattyúzzák a vizet, valamint a süppedéseknek öntözik a vizet is.

— **Kifosztott házasok.** Friedman Sándor kereskedelmi utazó e hó 9-én fiatal feleségével nász-utra indult s a Kerepesi-ut 63-ik szám alatt újonnan berendezett lakását örízet nélküli hagyta. Tegnap érkezett vissza a fiatal pár a nászútról, ithon azonban kezeletlen meglepetés várta őket. Lakásuk tel volt törve s a kiesztett szekrényekből az összes ruhák és fehérneműk hiányoztak. Kárunk körülbelül 4000 korona. Az ellopott fehérneműben F. S. és D. M. betűk voltak. A betörők kézenlősen végeztek munkájukat s egészen befészkeltek magukat az elegáns lakásba. Az asztalon ugyanis vasosmaradványok, üres borospalackok voltak. A betörők rongyos, férgéktől hemzsegő ruhákban a lakásban hagyták és Friedman elegáns ruháiban távoztak a lakásból. A rendőrség keresi a betörőket.

— **A munkásokért.** Csongrádból írják: Utóbbi időben Csongrád megye kiváló gondot fordít a munkások ügyek iránt. Szervezett egy központi munkásokzövetségi hivatal, mely az összes községek munkásokzövetségi hivatalával összeköttetésben áll s azokat ellenőrzi. Szentesei és Csongrádon munkások építést kezdeményezte, amely intézkedés nagyon fontos és amelyet a munkások örömmel vesznek. Az összes községekben a házipár fejlesztésére kormánysegélyt és társadalmi akciót a közönség támogatását igyekezik megnyerni s e tekintetben a Szentese rendezendő kiállítás nagyjelentőségű lesz. Az újabb 30 kilométernyi utépítés által a munkások keresettségéig és így a kívándorlás láza Csongrádban már megszűnt.

— **Léghajósok versenye.** A saint-louisi világkiállítás nemzetközi léghajóversenyt is terveznek. A versenyben résztvevő léghajók 17 kilométernyi utat kell megtenniük görbe vonalban, három kötélen függő léghajó körül. A versenyeknek öránként legalább 30 kilométer gyorsasággal kell repülniük s a versenyterem tíz hétig tartalmak gyakorlatokat.

— **Testvérgyilkosság.** Déváról táviratozzák: Bokajfaluban testvérgyilkosság történt. Ugyanis a három *Burdubán* testvér perben állott egymással egy boglya széna miatt, melyet *Burdubán Flórián* gyűjtött, de amelyet *Burdubán László* és *György* hordott haza. Flórián ezért beperelvén bátyjait, a szolgabíró-ság 3 korona kártérítésre ítélte őket. Ezért *László* és *György* megölték Flóriánt és lejszesapásokkal megölték, eltörve hátgerincét, bal kulcsosontját és jobb karját. A csendőrség a gyilkos testvéreket letartoztatta.

— **Ezerkötészkivándorló.** Fiuméből táviratozzák: A Cunard *Szavonia* nevű gőzöse New-Yorkból Fiuméba érkezett és 1200 kivándorlóval április 2-án indul vissza Amerikába.

— **Bastin repülőgépe.** Szinte gombamódra teremnek már a repülőgép-letalálók, s mind azzal áll elő, hogy az ő titka egészen más. Egy *Hugh Bastin* nevű angol letalálók például azt mondja, hogy az ő gépe, amely a repülés problémáját megoldotta, a madárszárnyának az utánzásain alapszik. Hát ha ezt tette is Bastin, ezzel újat nem követel el, mert hiszen minden repülőgép a madarak repülésének az utánzásán akar sikert aratni. Bastin egyébként már 1880 óta dolgozik repülőgépén s két évvel ezelőtt össze is állított egy modellt, amely szakértők véleménye szerint haladást jelent a repülés történetében. Most újabb hengerlaku modellt készített, amely fölött két szárny van alkalmazva. A szárnyakat egy gaulin-gép vagy mozgatja, mint a madár mozgatja szárnyait repülés közben. Bastin számításai szerint egy yollós tönny repülőgéphez két harminchat méter hosszú szárny elegendő a cél elérésére.

— **Elkésztett szerencsés hírt.** *Trieszt*ből jelentik, hogy ott az éjszaka az *Oriental* kávéházban agyonlőtte magát egy *Erber Frigyes* nevű 24 éves stíriai fiatalember. A szállóba, ahol lakott, ma reggel levél érkezett a számára, amelyben nagynéje tudatja vele, hogy egy rokonától nagy vagyoni örököt.

— **A borzalmas Seaton.** Londonban az érdeklődést még egyre ébren tartja az a bűneset, amelynek főhőse *Crossmann*, üldöztetése közben öngyilkossá lett. Egy újabb tudósítás a következőkben mondja el a rémhírtörténet.

London egyik külvárosának *Sunnysside* nevű házába fiatal pár költözött. Az első emeletében lakott, míg a földszintes szállást albról foglalta el. A fiatal, fekete hajú, fekete bajuszu, sápadt arcú ember *Seaton*-nak jelentette be magát; most kitűdött, hogy valódi neve *Crossmann* volt. Hogy mivel foglalkozott, senki sem tudta. O maga azt híresztelte magáról, hogy elektrotechnikus, de dolgozni senki sem látta. Ellenben feltűnt, hogy egy közel levei hirlapjában gyakran megfordult és leveleket vitt el onnan. A földszintes lakó tanuja volt annak, hogy *Seaton*, mikor beköltözött, egy hatalmas nagy vasszekrényt hozott magával s azt a lépcsők általán levő pincenyílásnál helyen vasreztes mögé zárta. A titokzatos házaspár néhány hetet *Hernebay* tengeri-üdüdn töltött s azaltal egy más asszony örizte a lakást, aki gyermekével jött oda. A üdüdn *Seaton* tetleg bántalmazta nejét, mire a fiatal asszony levelet írt szüleinek, akik egyszerű napszámosok Readingben és később el is utazott hozzájuk. *Seaton* utána ment s addig kísérte őt, míg felesége visszatért vele Londonba. Egy idő óta a földszintes lakó albról észrevette, hogy a pinceudőrből folyó szag árad ki. Ott örizte *Seaton* a nagy vasszekrényt. Az illető folyvást sürgette a házmestert, hogy távolítsa el a vasládát s mikor *Seaton* kérdezte, hogy mi van benne, azt felelte, hogy *enyuvél kevert csiriz*; megjegyezte, hogy el fogja venni a vasszekrényt, de nem tette; egyszer lement a pincébe és kalapácsolt a ládán. Közben a szag türethetetlen lett s a földszintes lakó fenyegetőzött, hogy rendőri segítséget fog igénybe venni. El is ment rendőrként, de mire visszatért, *Seaton* már egy szekert hozott el és a kocsisal együtt éppen cipete ki a házból a vasládát. Az egyik rendőr poigári ruhában, a másik uniformisban volt. *Seaton* a rendőrt megpillantva, elhajította a gör szivarját és futásnak eredt. A rendőrök és a járőrök utána vetették magukat s már-már kézre is kerítették, amikor *Seaton* futás közben egy *beretával elvágta a nyakát*. Pár perc alatt elvérzett. Ez esőtörtékön este 9 órakor történt. A vasszekrényt a rendőrségre vitték és lellesztették. Egy ideig felgötözött, teljesen felosztott női holttestet találtak benne, amelyet a gyilkos cementsel öntött körül. A rendőrség megállapította, hogy a gyilkos előbb beleygőmszötte a holttestet a vasládába és csak azután öntötte bele cementsel, amely megkövedesett körülötte. De alul a holttestet nem érte a cement s így áradt ki a szag a szekényből. A házban megtalálták *Seaton* feleségét, aki Readingből visszatért vele és a másik asszonyt is a gyermekkel, aki a lakást örizte, míg *Seaton* a tengeri üdüdn volt. Az asszonyokról kitűdött, hogy *mind-ahétté felesége volt Seatonnak*. De kiderült sok egyéb is. Nevezetesen az, hogy *Seaton-Crossmann* bigamia miatt legyházbán tíz évek előtt, az *utolsó hat évben pedig legalább is nyolcszor nősült meg*. Az asszonyok közül néhány nyomtalannal elült. A rejtélyes *Seaton* a lapokban hirdesztelt tette közbe, hogy egy jó módú fiatal ember házasság cájából vagyonos fiatal leány ismeretségi keresi s aztán bizonyos időközökben elült Londonból menyasszonyává, akit nőül vette. Elette láb aól s vagyont elutajadotta. A *Sunnysside*-ház közelében levő hirlapjában könyveiből kitűnt, hogy *Seaton* megvénelt több ajánlatot kapott leányoktól, míg ott lakott. London város és egész Angolország rendőrsége kutatja most a rettenetes *Seaton* múltját és nyomozzák áldozatait. Az eddigi vizsgálat csak annyit derített ki, hogy legalább hat feleséget meggyilkolta, míg a vasszekrényt titka kippantant.

— **Az elpusztult Reunion-sziget.** Párisból táviratozzák: A kamara 391 szavazattal 180 ellenében egymillió hitelt szavozott meg a Reunion-szigeten pusztított katasztrófa áldozatainak felszélyezésére.

— **Eltűnt fia.** *Fris* Rudolf 16 éves fiatalember a napokban eltűnt nagyszüleinek székes-ehérvári lakásáról. Távozásakor barna kabátot, szürke nadrágot, sötétkék télkabátot és szürke szipkát viselt. Úját valószínűleg Budapestnek vette s az aggóddó szülők kéri azokat, akik esetleg valamit tudnak róla, értesítsék őket a Garai-ter 2. III. em. 14. sz. lakásukon.

— **Tízusz Prágában.** Prágából jelentik, hogy a tízusz egyre terjed Prága környékén. Prágában januárban 26, februárban 19, március első három hetében 15, ezen a héten pedig 20 tízuszestet jelentettek be a hatóságoknak. Prága külvárosában elszigetelő barakokat építenek.

— **A Lukácsfürdőből.** Jahn *Justus* vezérőrnagy, a nagyszékes 12-dik tüzérandár parancsnoka a budai Szé-Lukács-üdüdbe érkezett, hol a *Thermal-szállóban* vett lakást.

— **Az osztályországi kuzása.** Az osztályországi mai húszas *üzezer koronát* nyert: 23151; *üzezer koronát*: 36094 29360 89125 88340 76055 9162; *kétezer koronát*: 80728 76015 18791 96992 51886 27186 29137 101737 34562 17879 43494 84836 102030 68948 95793 58430 96512 65307 358 6 29692 55120; *ezer koronát*: 85763 37888 45647 94231 7615 21119 55477 107731 27793 24653 61843 100033 94953 41615 102629 15773 96584 19605 90230 17968 4814 25847 66440 53431 7056 100119 11687 72456 48103 5 904 59154 41072 34424 62456 69581 33628 66481 18062 108848 11997 2416 9940 26326 49819 28260 70687 23274 50147 62894 95070; *ötszáz koronát*: 39657 91045 53655 51877 27663 64335 89970 71342 20943 3553 37040 74241 11024 106229 14087 41760 103404 79951 38325 25528 37053 13961 19772 75962 104784 45719 10794 88224 3172 66005 82828 65148 8151 42082 81489 7910 2045 13123 48529 24043 3529 68204 7: 784 15515 66780 1987 4032 52043 60598 42923 7097 54173 82067 48676 805

31751 49663 97581 8121 5887 78900 12204 11126 13449 96258.

Vásároljon osztályországot Lukács Vilmos bankházaiban Budapest, V. Fűrdő-utca 10.

— **Rendőri hírek.** *Jakovits* Ferenc fődrész Szentkirályi-utca 18. számú lakását álkuccsossal felnyitották, s 150 koronát érő ékszeret ellopták. — A rendőrség letartoztatta *Hajdu Antal* volt díjnosok, aki a közoktatási minisztérium egyik hivatalos szobájából elloptott egy csomó jogkönyvet, de mikor az épületből ki akart osonni, letartoztatták. — Letartoztatták *Donner Mór* 18 éves mézáróst is, aki a Népszinházba lopózott be s egy kabátot lopott el onnan. — A rendőrségen jobban a következők eltűnését jelentették gyár: *Knapcsák* Ferenc losztoikai születésű 29 éves gyár munkás (lakott Visegrád-utca 111. sz.), *Utona* Ignác nemessidi születésű 10 éves tanuló (Gát-utca 31. sz.), *Kubich* József győri születésű 31 éves asztalos (Vasgyár-utca 12. sz.), *Lóbl* András budapesti születésű 3 éves gyermek (Huszár-utca 6. sz.), *Vondri* János vältődrleli születésű 25 éves géplakos (Elemér-utca 22. szám).

— **Finom kavca.** A *Fratelli Deisinger-cég* (Budapest, királyi bérpalota) bérmentve küld 4½ kilogramm finom Kuba-kávét 12 korona 16 fillérről. A cég a kávét Fiuméből is szállítja.

(x) **International szövetség.** Egyszeri használat után arról és kézről a szőrt észrevétel nélkül eltávolítja. Tégeve 6 korona. Dr. *Kovács* győgytárban, Budapest, Gyár-utca 17.

Gróf Gobineau.

Páris, március 28.

A francia irodalom Pantheonjának nehéz és büszke kapuján egy német sereg zörgött:

— Nyissátok föl! Hazahoztunk valakit, aki örök szomorúság volt önmagának s örök dicsőség nektek. Hazahoztunk egy francia nagy embert. Amíg élt, nem ismertétek. Ismerjétek most meg. Gróf Gobineau hozzuk, akit a mi nagy Wagnerünk Cervantes és Michel Angelo rokonának tartott. Nyissátok föl!...

A kapu nem mozdul. Szegény Gobineau! Szegény, nemes, hazátlan lélek! Az ő fátuma most is az, ami volt, míg élt. Nem akarják érteni. Idegenül néznek reá. O mindig későn jön, mint aki messziről, nagyon messziről érkezik. Valaki volt, rejtélyes és büszke valaki, aki arra született, hogy önmagát kitagadja a világból és az örömkömből. Nagy gondolkodó volt, nagy filozófus, nagy író és nagy politikus. És nagyon magányos lélek, a legárvább talán azok közül a végzettől sujtott lelek közül, kiknek ez a föld idegen ország s kiknek az életük elhivatás a szenvedésre.

Talán Wagner Richard volt az egyetlen ember, aki megértette. És hazug volt ez az egy barátság is. Gobineau fanatikusan ápolt a lelkében egy legendát, hogy ő nem francia, hanem germán, vére a normann lovagoknak, az és, a dicső, a legistenibb germánoknak. S Wagner Richard elsősorban ezért a legendászerű, fanatikus germánágsáért szeretett bele Gobineaubba. Pedig dehogyan volt germán ez a gazdag, csodálatos lelkű ember Francia volt egészen. Piano a gasconnei fajtából.

Nem is tudok magyar példát lelni. Talán Berzevicsy Gergelyről szólhatnék, akit ugy gyűlölt Kazinczy Ferenc s vele Berzevicsy Dániel s aki haszonlatannak tartotta a maga magyar fajtáját, érdemtelenség az életre. Mert Keoskeméthy Aurél már a maga magyar-maró lelkével magyar volt egészen, fájdaluaan és mindig magyar. Aztán az az angol poéta-pár jut az eszembe, kiktől Ellen Key irt nemrégben egy könyvében, akik gyűlölték az angolokat, e „szociális barbárokat”. Nagy és kivételes lelek kóros, végzetes, szomorú hite az ilyen hit. Az egyedüli valóság, a meg nem értésérzés érzése fakasztja ezt a hitet. Gobineau is ezért szakítja ki teljesen magát a francia humusból, ezért gyűlöli a maga nációját s vigasztalja magát a germán-örökség legendájával.

Németországban most egy Gobineau-liga azért küzd, hogy Gobineaut elismeresse a franciákkal. Csodálatos, pártatlan látványosság. Német emberek állanak össze s küzdenek egy halott francia franciágsáért. Német emberek akarnak bejuttatni egy francia lelek a dicsőség Walhallájába, a francia irodalom Pantheonjába. Csodálatos, pártatlan, szép és nagy látványosság ez.

A német Gobineau-liga vállalkozását a mai francia irodalom valósággal ellenségesen fogadja. Ilyetve nem is akarja észrevenni. A francia irodalom nagymoguljai ma többnyire nacionalista kores-politikusok is egyuttal. Ezek nem bocsátanak meg ma sem még a „rengés” s németé romlot”. Gobineauak Ezek nem akarják visszaögdadni Gobineaut, akinek lőként a reneszánszról és az emberi fajokról írott hatalmas munkái állnak igen nagy értékben az emberi szellem kincsétárában, de aki olyan gazdag, olyan változatos szellemi örökséget hagyott egyébként is hátra.

De előkelő hívei is vannak a Gobineau vissza-telepítésének. Ezek többnyire arra utalnak, hogy ma

már, mikor Nietzsche, ez a prototípusa a germán-ság-nak, valóságilag hazát talált Franciaországban, lehetetlen, hogy a francia lelkek elforduljanak egy Gobineautól, aki francia elme volt mégis, bár a németek közül, s akit csak a sok méltatlanság fordított el olyan nagyon a saját nációjától.

Ez az érdekes, különös, izgató szép probléma nagyon foglalkoztatja most a német és francia szellemi élet komolyabb lelkeit. Egy Gobineau-barát francia esztétikus most rendezti Gobineau leveleiné francia kiadását. A francia publikumnak nagy gyönyörűsége a levél-irodalom. Lehet, hogy e levelek publikálásával, ha nem is lehet 'triumfálva bevinni, de lehet csenni a francia Pantheonba Gobineaut... Hogy tiltakoznék ez ellen ez a büszke lélek, ha kiáltani tudna...

A. E.

FŐVÁROS

(*) **Kórház háború esetére.** A Vöröskereszt Egyesület még 1898-ban azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy támogassa őt egy háború esetén felállítandó kiscsigó kórház létesítésével. A pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén azt a javaslatot beterveztette a tanács elé, hogy háború esetén 200 sebesült tiszt és 800 sebesült közlegény ápolását vállalja a főváros magára és a kiscsigó kórház felépítésére 125.000 koronát szavazott meg. A tanács mai ülésén elfogadta a pénzügyi bizottság javaslatát és így értelmében terjeszti a magától is közgyűlés elé.

(*) **Az adókövetés.** Tavaly mausban amikor az exlex beköszöntött, az adókövető-bizottságok megszűntették a működésüket. Csak a III., V. és X. kerületben feleltek be az adókövetést. A többi kerületben a kivetésre vonatkozó javaslatot tegnap tették közzemlére. A tárgyalást mindenütt április 7-én kezdik meg, még pedig az I. kerület az előjárásági épületben, a II. kerület a budai Vigadóban, a IV. kerület a központi városházán, a VI. kerület az O. utca 15. számú házában, a VII. kerület Akácia-utca 32. (Szegény-Gyermekkert-Egyesület háza) a VIII. kerület a Práter-utca 24. számú házában (a heites-ipartestület helyiségében), a IX. kerület a polgári kör Bakács-téri helyiségében. A társulatok s nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóját április 5-től 12-ig tessék közöszemlére s a tárgyalást 13-án kezdik meg az adófelügyelőség központi osztályában (Vamház).

(*) **Új körforgalom.** A Budapesti Közüti Vasút-Társaság határozta az évi április 1-től kezdve a Városligetből a Damjanich-utca át, a Rottenbiller-utca, Kerepesi-utca, Új út-utca Orszy-utca, Csömör-utca és Aréna-utca át ugyancsak a Városligetbe és viszont körforgalom lép életbe. Ez a forgalom a főváros hetedik, nyolcadik és kilencedik kerületét szerves kapcsolatba hozza egymással és a Városligettel. A körforgalom díjtételét a fővárosi tanács az eddigi tarifával egyezően állapította meg. A kocsi jelzős kerek tárca fehér mezőn piros gyűrűvel.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Egy magyar karmester sikere.** Kőnből táviratozzák lapunknak: Ifjabb Ábrányi Emil tegnap fejezte be az itteni operaházban próbadi-rigálásainak sorát *Delibes Lakmejával*, melyet ő tanított be ujonnan. A fiatal karmagnak lényeg sikere volt és *Fürschian* igazgató hároméves szerződéssel kínálta meg igen előnyös feltételekkel.

** **Várszínház.** Tegnap este a *Várszínházban* a *Sevillai bordély* adták s ez az előadás alkalommal szolgált arra, hogy egy rendkívül sokat ígérő fiatal talen-tum mutakozzék be először a nagy nyilvánosság előtt. Az ifjú *Zöldi Tilda*, akinek színházi körökben is jövőt jósolnak, lényegesen beváltotta első fellépésével is a hozzáízült reményeket s *Rozina* szerepét, amely pedig egyike a legnehezebb művészi feladatok-nak, biztosan, pompás készültséggel énekelte s kitűnő hangja a legszobkissal érvényesült. Az est során a szűfői ház sok tiszper jutalmazta.

** **A Vígsházban** nagypénteken és nagy-szombaton nem lesz előadás, holnap, pénteken a pénz-tárak is zárva maradnak. Holnapon, szombaton dé-lelőlt 9—1 óráig azonban már előreválthatók a jegyek a két husvét nap előadásaira. Szinrekerül pedig va-sárnap délután a *Takarodó*, este az *Erény útjai*, hétfőn pedig mind délután mind este a *Takarodó* adják.

** **A Magyar Színház** legközelebbi ujdonsága *A múmia* című eredeti operett lesz. A librettót *Kacser Vilmos* írta, akinek ez az első színpadi munkája, a zenét *Szabados Béla*, a kiváló zeneszerző. A nő fő-szereplők: *Kornai Berta*, *Saklainsz*, a többi főszerep-et *Ráthonyi Ákos*, *Sziklai Kornél*, *Fenyéri Gőmöri*, *Helai Zsuzsanna*. A múmiával párhuzamosan készül a színház *A rikkancs* című operettje, amelynek szövegét pedig *Ruttkai György* alkalmazta — *Blau* és *Taufstein* eredeti nyomán — magyar színe. *A rikkancs* címszerep-et *Sziklai Kornél* fogja játszani.

** **Hangverseny.** Az aréna-úti elemi fiúiskola tantestület április 16-án a Napközi Otthon és a tan-

testületi könyvtár javára hangversenyt rendez az iskola tornaterében. A koncert este hét órakor kezdődik.

** **A királynő férje.** Xanroé és Chancel új bohóza, amelyre most készül a *Vígsház*, oly cselekményt visz a színpadra, amelyet nemcsak leleményes bonyolalma, de a benne szereplő alakok és a színpadon egészen szokatlan keret tesz kiváló mértékben érdekessé. A színhely ugyanis egy modern királyi udvar és a cselekmény a fiatal királynő házassága körül forog, amelyben a királyi házastársnak össze kell egyeztetnie az alattvalói kötelességet a férj jogokkal.

** **A Megújodás szerzője.** A Karátsonyi-pályázaton a legjobbnak ítélt három mű közül a *Megújodás* címűt *Prém József* írta. A jelentés szerint ez a színmű modern dráma s egyuttal dráma modern értelemben véve. A legegységesebb, következetesebb, realisabb darabok egyike erős összekötéssel, ügyes bonyolítással, igen jó megoldással, prózabán írva, jellemző egyénítő határozott nyelven. A darabnak van stíje. A modern társadalomban játszik s a régi és új idő áll benne egymással szemben. A darab színpadra bízást melet. Költői kevesebb benne, mint amily ügyes technikailag. *Prém József* mai adta művét *Somló Sándornak*, a Nemzeti Színház igazgatójának.

** **Tengerre magyar!** Blumenthal és Kadeburg új darabja, a *Tengerre magyar!* melyet *Molnár Ferenc* alkalmazott magyar színe e hó 7-én. csüörtökön kerül bemutatásra a Királyi színházban. E darabban lép fel *Oleka Wanda*, a kiválóan szépbangu énekesnő.

** **A Városaligeti Nyári Színházban** a husvét két napján két népies előadást tartanak telere leszálított árák mellett. Vasárnap délután teli 4 órakor a *Prós ügyellaris*, este 7 órakor *Bukon*, a *székelyek hóháza* népdrama kerül előadásra. Hétfőn délután a *Lumpácus Vagabundus* látványos bohóság és este a *Leugyel zsidó* kerül színe.

** **A debreczeni színház bérlete.** *Debrecenből* jelentik: A városi tanács mai ülésében kihirdette a pályázatot a debreczeni színházra. E szerint a pályázati határidő május 2. A pályázati feltételek k nyomtatják s azt mindenki megkaphatja. A színház: hat évre adják ki 10.000 korona készpénz szubvencióval. A pályázó köteles 20.000 korona biztosítékot letenni.

** **Vitéki színezet.** *Kunhegyi Miklós* színtársulata most fejezte be működését *Módoson*. A közönség melegen pártogta a társulatot amely legutóbb *Fáy Szerénát* látta vendégül. A művésznő a *Cyganokban*, az *Ottoban* és a *Magdolában* lépett föl és a publikum elaraszította ovációival.

MŰVÉSZET

□ **A király képvásáriása.** A tavaszi tárlat tegnap megnyitását gróf *Apponyi Lajos* udvarnagy megbízásából megjelent dr. *szegedi Maszák* Aladar udvari titkár aki *Hausmann* Alajos műgyemtetri rektorral, a várpalota építőjével négy képet választott a várpalota számára. A végleges vásárlás azonban csak a király jóváhagyása után fog megtörténni.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Beethoven-ke-örgő.** (Novellák, írta: *Rómay Mihály*. *Ára 3 korona*.) Külsőjében diszkóten elegáns, tartalmában értékes könyv viseli ezt a címet. Egy hosszabb elbeszélés mellé több kisebb novella sorakozik benne. *Rómay* szeme a szegény ember bajain akad meg s meleg szeretettel tolmácsolja nyomorúságait. Tekintete azonban nem pihen meg a ruha rongyain s a nyomorúságos viskók interieur-je nem ólja kutató szemének. A nagy északi szemek látása mutatott utat az ő tekintetének is, amely belát a szegény ember lelkébe s objektív buvárként felhoz onnan minden felhozhatót. Elbeszélő stílusa tiszta, simulékony, de mert még nagyon fölőtte véli magát a dolgoknak s igen komolyan veszi a lélektani bontolást, nem egy helyen felesleges részeket tartalmaz. Sok és beos értéket van azonban könyvében, melyet különösen a szürke sorokból itt is, ott is kivirágzó finom filozófiai gondolatok tesznek élvezetes és tartalmas olvasmánnyá.

○ **A XX. század igazi népevelő.** Ilyen címmel *Sassi Nagy Lajos* beos pedagógiai munkát adott ki *Szegeden*. Híven, nagy tárgyismerettel és kimerítő részletességgel méltatja a század népevelő-höz ízüdik. A könyv 1 korona 50 fillérré kapható a szerzőnél.

SPORT

.. **A királyaligának** ma volt a bánatjelentés határnapja, mely alkalommal töröltek: *Angloman*, *Bon soir*, *Csizir*, *Hamikar*, *Ma*, *Mariama*, *Torque-mada*, *Vicovera*. Állva maradtak: *Pompás*, *Bizi*, *Buzi*, *Beregölgy*, *Gondos*, *Keringő*, *Mixi*, *Rabulisti*, *Jerikias*, *Repe d'or*, *Blocksberg*, *Wiking*, *Méltóságos*,

Hadur, *Bob-Adams*, *Rengő*, *Uncas*, *Tolmács*, *Moloch* *Macdonald*, *Taral*, *Ezerkilencszázegy*, *E'penor*, *Bon marcóé*, *Cipész*, *Con amore*, *Prior*.

.. **Német főtbalicseap Budapest.** *Szombaton* érkeztek Budapestre a *Leipzigier Bevegungspleler* német főtbalicseap és vasárnap a millénárius verseny-pályán összeméretjéjé a *Budapesti Torna Klubbal*. A mérkőzés iránt sportkörökben nagy az érdeklődés.

Alagi versenyek.

— Negyedik nap. —

Budapest, március 31.

A rossz idő folytán nagyon kevesen keresték fel ma az alagi versenyteret. Az első futam kivételével kis mezőnyök állottak a starthoz, kevés sport-élvezetet nyújtva azoknak, akiket a kellemetlen idő idő sem riasztolt el az utazástól. Sportszempontból csak a *Kereszturi akadályverseny* érdemel említést, melyet az általunk előre jelzett Geist-istálló nyert meg *Tromfal*. Tromf győzelmén annál is becsesebb, mert 75 kilónyi abszolút súlyllyal nyerte meg a versenyt a meglehetősen mély talpon. A fogadó-közönségnek ma sem volt jó napja, mer leginkább az elhanyagolt lovak győztek és a bizalomnak megfelelő javortik gyenge kvótája már csak gyenge kárpótlással szolgált. Az első futam szolgáltatta a nap legnagyobb meglepetését, amennyiben Egyedi Lajos *Verudája* megszálott társától és győzemet *huszonhatszoros* pénzzel honorálta a to alizátor. Jelöltjeink ezutal is minden utamban helyezve lettek s egy részük győzött. A részletes eredmény a következők:

I. **Háromévesek handicapje.** Díj 1200 korona, távolság 160 méter. Egyedi L. *Verudája* (Folbeck) első, Mr. A. Wood *Franceja* (Krause) második, Dreher *Ebenesze* (Esterházy) harmadik, Azután *Céllövő*, *Gyöngyház*, *Gri-Gari*, *V.ller*, *Barót*, *Tarlóvirág*, *Muzsika*. To a izátor 10 : 270. Helyre fogadások: I. 50 : 658, II. 5 : 74, III. 50 : 128.

II. **Elsők versenye.** Díj 1000 korona. Távolság 180 méter. Gróf *Pejacscevic* A. *Litke Kohnja* (Crause) első, Stein R. *Elegeje* (Stein) második, gróf *Orssich P. Fulviája* (Etz) harmadik. Azután: *Pszt*, *Likör*, *Teramund*. Totalizátor: 10 : 42. Helyre fogadások: I. 50 : 78, II. 40 : 100.

III. **Kereszturi akadályverseny.** Díj 1800 korona. Távolság 480 méter. Mravik P. *Tromfa* (Machan) első, gróf *Orssich P. Jéhoja* (Lawton) második, *Mobr* *Sehogya* (Sinn) harmadik, azután *Különc*. Totalizátor: 10 : 17. Helyre fogadások: I. 50 : 68, II. 50 : 88.

IV. **Négévesek akadályversenye.** Díj 3000 korona. Távolság 3600 méter. *Lossonecy Gy. Klotója* (Zangen) első, *Krausz L. Vadonca* (Eltz) második, *Mravik P. Erec* (Hageln) ebusott. Totalizátor: 10 : 24. V. **Gatverzei hennacp.** Díj 1800 korona. Távolság 240 méter. Gróf *Orssich P. Mirageja* (Lawton) első, *Liptay B. P. aránya* (Csompora) második, *Brachfeld L. Gyopára* (Sinn) harmadik, azután *Békás*, *Amras*, *Gomb* és *Veranda*. Totalizátor: 10 : 68. Helyre fogadások: I. 50 : 78, II. 50 : 72 és III. 50 : 68.

VI. **Megyeri út.** Díj 1500 korona. Távolság 2400 méter. Gróf *Pejacscevic* A. *Katonabácsja* (Eltz) első, *Czárán F. Felicitasa* (Czárán) második, *Jankovic B. G.* *Dallósány* (Kendeffy) harmadik. Azután: *Collison*, *Lutsehiffen*. Totalizátor: 10 : 28. Helyre fogadások: I. 50 : 72, II. 50 : 80.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Fedák Sári pör.** *Leszkay* András, a Magyar Színház igazgatója két évvel ezelőti pört indított *Fedák Sári* ellen 50.000 korona vinkulum megfizetése iránt, mert állítása szerint *Fedák Sári* szerződésszegést követett el. Viszont *Fedák Sári* visszatartott tiszteletdíjainak összege erejéig pörötte be *Leszkay*. *Fedák* pört egy a törvényszéken, mint a táblán megnyerte. Most még hátra volt az a pör, melyet *Leszkay* indított 50 000 korona erejéig *Fedák Sári* ellen. Ebben a pörben ma mondott ítéletet a budapesti törvényszék dr. *Horváth* Ferenc törvényszéki elnök elnöklése és dr. *Jászoly* bíró előadása alapján. A bíróság a felperst, *Leszkay* András igazgatót 50.000 korona megfizetése iránt indított keresetével elutasította, mert *Fedák Sári* nem követett el szerződésszegést s így a kikötött vinkulum fizetésére sem köteleztető.

§§ **Szocialisták sajtópöre.** Ma ismét szocialista sajtópört tárgyalt a budapesti esküdttörbőség. A *Benedek* Abraham volt a vádlott, aki a *Népszava* című lapban mindennek elmondta a csendőroket, szolgabírákat és az összes közigazgatási tisztviselőket. Támadásaiért a törvényszék az eskütök ver-diktje alapján két rendbeli rágalmazásért három hónap fogháza és kétezer korona pénzbüntetésre ítélte. Ezt az összeget eszleg a lap kauciójából vonják le. Kötelezte továbbá a vádlottat, hogy az ítéletet a *Népszavá*-ban közölje. Az ítélet semmisségi panaszt jelentett be.

§§ **A talpai sendülés.** *Aradról* táviratozzák: A talpai zendülésben a törvényszék ma ítélezett és a szocialistákat, akik a jegyzőt és az előjárókat megtámadták, súlyosan megbüntette. A főnökös *László* Pál hathavi főtörtét és tizenegy vádlott háromhavi fogházat kapott. Ketőt elmentelték.

§§ Sztabulumban gyilkosa. Szófból táviratozzák, hogy Haljut, Sztabulumban gyilkosát 15 évi börtönről ítélték.

EGYESÜLETEK

(A Fűszerkereskedők Egyesülete) 27-én tartotta évi rendes közgyűlését. Fogel Gyula elnöki megnyitása után dr. Gyarmati Viktor elterjesztette évi jelentését, amelyet a közgyűlés helyesléssel vett tudomásul.

(A Drogista Ifjak Egyesülete) vasárnap tartotta alakuló közgyűlését. Lux Mihály elnöke alatt a Saskörben. Az alapszabályok jóváhagyása után megalakult a tisztikar. Elnök lett: Lux Mihály, alelnökök: Gölner Kornél és Moser János, titkárok: Kiss László, Wirth Károly, pénztáros: Ifjabb Sessel János, ellenőr: Schlager Andor, könyvtáros: Katz József, garda: Szakal J. Géza.

Nyilttér.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy a legjobb hitves, anya, nagyanya s testvér Honig Adolfné szül. Kohn Kunigunda áldásos életének 56-ik évében hosszas szenvedés után március hó 30-án délután 2 órakor meghalt. A boldogult hült temetést április hó 1-én délután 2 órakor helyezük örök nyugalomra, a dombovári izraelita temetőbe. Dombóvár, 1904. március 30-án. Honig Adolf, férje

(Az e rovat alatt közöltettek nem tartalmazzák, sem alakjánt sem feladás a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Belgrád, március 31. A király ma délelőtt magánkhalgatáson fogadta Naghiano gróf olasz követet, aki tegnap tért vissza Belgrádba.

A francia kulturharo.

Páris, március 31. A Figaro értesülése szerint Loubet olaszországi tartózkodása alatt Delcassé francia külügyminiszter tanácskoznia fog Merry del Val bíboros-államtitkárral.

Az indiai alkirály beszéde.

Kalkutta, március 31. A főkomáromsági tanácsban a költségvetési vita tárgyalásánál hangsúlyozta Carson lord alkirály az indiai birodalomnak Ársiában való nagy felelősségét és azt mondta, hogy India vár-hoz hasonló, melynek sánca a tenger két oldaláról, a harmadik oldal felől pedig az azt körülvevő hegyek. A sánokban túl váltakozó szélességű és terjedelmű gleccs van. Nem akarjuk megszállani ezt, nem akarjuk megengedni, hogy ellenség szállja meg. Megelégszünk avval, ha szövetségeseink és barátaink kezében látjuk. Ha azonban az ellenség behatás érvényesül, hogy falaink mögött befele kövessék, akkor kénytelenek vagyunk az ellen fellépni, mert abból veszedelem keletkeznék. Biztonságunk fenyegetve volna. Ez egész Arábia, Perzsia, Afganisztán, Tibet és Sziám helye-tének titka.

Amnesztia.

Páris, március 31. A szenátus május 21-ig elnapolta üléseit. A kamara elfogadta a sajtó és sztrájk-vétségekre kimondott amnesztiát. Millevoye képviselő kérte, hogy az amnesztiát terjesszék ki az állami törvényeszk által elítéltekre is. Ezt a javaslatot 331 szavazattal 214 szavazat ellenében elvetették. A kamara azután május 17-ig elnapolta üléseit.

A balkáni helyzet.

Konstantinápoly, március 31. A porta ma éjjel azt válaszolta az entente-nagykövetségeknél a csendőrségi újraszervezésre vonatkozó 28-iki feleletre, hogy elfutásija 25-nél több csendőrtisztnek meghívását.

Tegnap délen a görög Vassilik Krisztomanoz kétszer vállott Gerazimos bolgár érsekre Sirumicában a püspöki épület udvarán, de nem találta el a főpapot. A merénlyt letartóztatták. Gerazimos kérte a kajmakám, hogy védelmezze meg életét, és az exarkátushoz táviratozott, hogy tegye meg a lépéseket a portánál, hogy ne forduljanak elő újabb merényletek. Az exarkátusba szóbeli elterjesztéseket tett és azokat írásban is megismétli. A merénylet valószínűleg a strumicai görögök és bolgárok között a bolgár templom építése és az erre vonatkozó évek óta húzódó területi kérdés miatt uralkodó izgatott hangulatra vezetendő vissza. Gerazimos már a múlt évben kapott fenyegető leveleket. Rövid idő előtt Szalonikiben volt, hogy pártolja az egyház-kérdést a főfelügyelőnél és a polgári ügynököknél. A Gerazimos ellen elkövetett merénylet igen sajnálatos, mert valószínűleg hasonló bosszumu-veket kelt majd bolgár részről is.

Konstantinápoly március 31. Néhány nap előtt a bolgár exarkátus panaszoló tartalmú levelet kapott a portától Gregorius monasztiri érsekre aziránt, hogy Gregorius támogatja a bolgár komitéknak a görögöket az exarkátushoz való átértesítésre irányuló törekvést és támogatja a bandák üzemelt. A porta ezért kívánja elmozdítását. Az exarkátus a panaszt Gregoriushoz küldte, hogy igazolja magát és írásban válaszoljon. Közben Gregorius ártatlannak mondta és arról biztosította, hogy maga is elítélte a forradalmi mozgalmakat. Elmozdítása tehát egyházzajlogal lehetetlen.

Konstantinápoly, március 31. Báró Giessi osztrák-magyar katonai atasé, Kalni orosz katonai ügyvivő, mint az entente-nagykövetségek képviselői a csendőrségi bizottsággal Szalonikibe utaznak.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 31. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladott buza: tiszavidéki 8.90-9.30 K.; bányászi 8.25-8.80 K., mosoni 8.50-8.85 K., rozs tót felvidéki 6.20-6.75 K.; pestmegegyi 6.80-7.- K., déli vasuti 6.60-6.85 K.; tengeri 5.55-5.75 K., zab 5.55-6.20, válogatott 6.80 K.

Bécs, március 31. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A délnémet magánforgalomban a ártalok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 446.25. Magyar hitelrészvény 709.- Angoi-Osztrák bank 282.- Bécsi bankjegyet 521.- Union bank 529.50 Landertbank 424.25 Osztrák-magyar államvasut részvény 639.50 Déli vasut 80.50 Kibavölgyi vasut 403.- Északnyugati vasut részvény -.- Dobányrészvény -.- Rimaurányi vasut 484.- Alpeisi bányászrészvény -.- Májusi járadék 407.25. Magyar korona járadék 96.50. Osztrák koronajáradék 97.85. Lombard 125.25 Török sorjegy 117.35. Német birodalmi mársa 117.24 Napoleon'or 19.08.

Berlin, március 31. (Gabonatözsde.) Buza májusra 178.50 marka (10-48 korona), júliusra 178.25 marka (10-47 korona). - Ross májusra 186.75 marka (8-02 korona), júliusra 140.76 marka (8-26 korona). - Zab májusra 127.75 marka (7-50 korona), júliusra 182.75 marka (7-79 korona). - Tengeri amerikai mixed májusra 118.- marka (6-63 korona), júliusra 112.50 marka (6-60 korona). - Spiritsuz 70 marka (árfolyam 117.40 korona per 100 márká.) Irányzat: szilárd. Idő: felbős.

Berlin, március 31. (Tőzsdei tudósítás.) Csendben nyílt meg a tőzsde s ezt a közeli ünnepek általános tartózkodásai eredményezték. A bankpica a tegnapi fokon állt. Csak Schaffhausener Bankverein és Rus-sische Bank jeyezett magasabban. Montánok közül vasrészvények gyengébbek. A rajnai tartományokból és Westphaliából írt ellenmondó hírek a vaspiaed helyzetéről nyomást gyakoroltak Szénrészvények nyugodt üzlettel ártartók. Fondok állandók. Vasuti részvény piazon kevés forgalom, alig változó árfolyamokkal. Híjazásai állandók. Később alig volt forgalom. - Tőzsidei II. telenben montanértekek ingadozóak, vasutak alig változtak, bankok és járadékok állandók. Jelentéskor minden változatlan. Magánleszámítolási kamatláb 3 1/4%.

Berlin, március 31. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjáradék 100.50. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.75. Ehbavölgyi vasut -.- Magyar koronajáradék 98.-, Osztrák-magyar államvasut -.- Kassa-odobergi vasut -.- Bécsi váltóár 85.15. Magyar vasuti beruházási kölcsön -.- Alpeisi bányász részvény -.- Disconto-Commandit 183.-. Általános vállamosági Edison 210.-, Gelsenkirchen 211.60, Laura-kohó 223.90, 4 1/2%-os esztérjáradék 99.80. 4%-os magyar arany járadék 99.75. Osztrák hitelrészvény 203.75. Déli vasuti 14.25. Károly-Lajos vasut -.- Orosz bankjegyek 216.05. 4%-os új orosz kölcsön 93.40. Török dohányrészvény -.- Olasz járadék -.- Magyar hitelbank -.- Dynamit Trust 170.25. Harpeni 163.50. Az irányzat szilárd.

Berlin, március 31. (Zárlat.) Osztrák-magyar Állami vasut -.- Új török konzol 81.35. Egyiptomi járadék 106.25. Osztrák Landertbank -.- Párisi bankrészvény 1081. 3%-os francia járadék 99.74 4%-o spanyol járadék 83.50. 3%-o új költészható járadék -.- Crédit foncier de France 679.-. 4%-os bányászrészvény -.- 4%-o 1860. román kölcsön -.- 4%-os görög kölcsön 212.-. Váltó Oroszországra 1/8. Váltó Amerikára 205.81. Váltó Brúzelekre 1/8. De Beers 129.60. Chartered 45.-. 5%-o bolgár költészevény 399.50. Magyar aranyjáradék 100.20. Déli vasut -.- Váltó Londonra 251.35. Osztrák aranyjáradék 102.40. Török sorjegy -.-

Meridional vasut -.- 4%-o olasz járadék 102.32. Ottomán bank 573.-. 3 1/2%-os francia járadék -.- Osztrák földhitelezés 1209.-. Déli vasuti elsőbbségi kölcsény 350.-. 4%-os 1896. román kölcsön 86.25. Dobányrészvény 350.-. Váltó Bécsre 103.68. Váltó német piacokra 121.62. Rio 13.12. East Rand 162.-. Randionten 4.25. Magyar Jeltalóbank 558.-. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, március 31. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjáradék 100.50. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.55. 4%-os magyar aranyjáradék 99.85. Osztrák hitelrészvény 202.80. Osztrák-magyar államvasut 137.-. Északnyugati vasut 100.80. Buschradri vasut -.- Londoni váltóár 204.34. Bécs bankjegyet 133.-. Villamos részvény -.- 3%-os osztrák aranykölcsön 23.50. 4 1/2%-os esztérjáradék 100.50. Osztrák koronajáradék 99.80. Magyar koronajáradék 99.85. Osztrák-magyar bank 115.30. Déli vasuti részvény 14.25. Kibavölgyi vasut -.- Bécsi váltóár 85.15. Párisi váltóár 813.25. Unionbank részvény -.- Alpeisi bányászrészvény 206.50. Az irányzat csendes.

Frankfurt, március 31. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Ártalok márciusra. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 403.80. Német bank -.- Disconto 163.20. Berini kereskedelmi bank 152.-. Gelsenkircheni -.- Harpeni -.- Laura-kohó -.- Olasz járadék -.- Hibernia -.- Az irányzat szilárd.

Hamburg, március 31. (Zárlat.) 4 1/2%-os esztérjáradék 100.30. 1890. sorjegy 152.-. Déli vasut 14.-. 4%-os Osztrák aranyjáradék 101.20. Osztrák hitelrészvény 203.75. Osztrák-magyar államvasut 137.-. Olasz járadék 102.60. 4%-os magyar aranyjáradék 99.50. Az irányzat szilárd.

New-York, március 31. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyen 15.35 (15.15). Máro-ra -.- (14.63). Juniusra 15.18 (14.92). New-Orleansban helyen 14.3/8 (14.3/8). - Petroleum: Stand white Philadelphianban 8.45 (8.45). Refined in Cases 11.20 (11.20). Credit Balances at Oil City 1.68 (1.68). - Zsv: Western steam 7.30 (7.30). Roche u. Brothers 7.40 (7.40). - Tengeri irányzata szilárd. - Májusra 60.1/4 (60.-) - Juliusra -.- (-.-). - Szept-re -.- (-.-). - Buza irányzata állandó. - Piros ózi helyben 107.- (107.-). - Máj-ra 92.1/4 (98.5/8), Jul-ra 93.1/4 (93.1/8). - Aug-ra -.- (-.-). - Szept-re -.- (-.-). - Gabona szállítási díja Liverpoolra 1.1/8 (1.1/8). - Kávé: fair Rio 7. sz. 6.5/8 (6.9/8). - Máro-ra -.- (5.40). Jun-ra 5.65 (5.65). - Liszt: Spring White clears 4.25 (4.25). - Cukor: 3/32 -.- (-.-) (3.9/32 -.-). - Ós: 28.- (28.35) (28.- (28.35)). Béz: 12.87-13.- (12.87-13.-). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 31. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. Máj-ra 95.7/8 (95.7/8). Jul-ra -.- (-.-). - Tengeri irányzata szilárd. - Májusra 52.1/4 (55.1/4). - Zsv: Májusra 6.97 (6.92). Juliusra 7.10 (7.10). - Szalonna short clear 7.37 (7.37) - Sertésúsz: Juliusra 13.35 (13.22). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

- Kéziratokat nem adunk vissza. -

Még mindig remélhet. Dehogy is itéljük, mi nem itéljük el. csak jóakarattal óvjuk a világ itéletét. Persze, hogy nem olyan nagy bűn, de a világ szereti a szenző.ókat, ebből az esetből pedig csinos kis pletykát kanyaríthatnának az emberek az ön jó hírenek a rovására. Az ön érzelme valóban tisztelőreméltó, az a fiatalember azonban csak akart érdemi meg ezt öntől, ha lovagias tisztelettel veszi önt körül és semmi olyan balgaságot nem kíván öntől, amely csak a lát-szat révén is alkalmat adhatna némely rosszakaróinak arra, hogy önről kellemetlen híreket terjesszenek. Ha ön örzini akarja magát a nagy Galeotto suttogásaitól, legelőször sorban is azt a fiatalembert kell megkérnie arra, hogy a kivételes helyzethez és a kény-szerűségáda körülményekhez alkalmazkodjék, azután pedig álljon oda bizodalommal a szülei elé és bizza rájuk mindakettőjük sorsának eldöntését. Elvlegre a szülők a gyermekeiknek legjobb barátai: még min-dig csak ő tőlük remélhet.

Lányok. Az intelligencia szó azt jelenti, hogy értelmesség. Az a lelki tulajdonság, amely az embert megkülönbözteti az állattól. Szűkebb értelemben: az értelmességnek magas foka. Tehát nincs éppen a ta-nultsághoz köve; paraszt emberre is mondhatjuk, hogy intelligens paraszt ember, éppen úgy az iparosra, kereskedőre. - Á többi kérdésre az a válaszunk, hogy - nem illik.

B. M. Liptó-Szent-Miklós. Nyujtson be kérvényt a sorozóbizottsághoz, hogy engedjék pótsorozásra. A kérvényre 1 koronás bélyeg szükséges. - M. A. Nagy-Kamiza. Dohánymonopolium nincs Németország-ban. Angliában, Oroszországban, Svábjában, Hollandiában, Belgiumban, Svéd-Norvégországban, Dániában. - S. M. Pápa. Telkes Simon miniszteri szemtanúcsos (Budapest I. Attila-utca 85. szám.) készség-el előmozdítja névmagyarosítási ügyét. Soh. S. Nagy-Bajom. Postatárképzéstarti betéteket nem lehet le-tulítani. - Naplóterdek. Possony. Az a kérdés, van-e reményvség arra, hogy az életben valaha találkozzunk. Ha ő komoly, bár elítélők érzéssel gondol önrre, akkor van reményvség, mert elbűb-ottobb biztosan ke-ssekn fogja a távolból is a módját, hogy önkönl lá-togatást tegyen, vagy valahogy másképpen jelt adja az érdeklődésnek. Tehát erre kell várni egyidejű, de nem valami nagy epkedéssel. Inkább a felelősré kell a lelkét berendeznie. Az idő a legjobb orvos.

REGÉNY

GÖSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Írta: LAGERLÖF ZELMA

(20)

De ha az ilyen gyermeket, akinek egész lelke mesékkel volt tele, a kamra sötét padlására küldték fel vászontetőkért, vagy kétszerstűrt, akkor ugyancsak siettek az apró lábuk, csak úgy repültek le a lépcsőn, be a konyhába. Mert ott fenn a sötétben mind észbe jutott a sok régi história, amelyet a borgi gonosz földesúrról hallott, arról, aki lelkét az ördögnek adta el.

A gonosz Sintram nem volt ott nyugosznak már a svertsőji temetőben, de senki sem hiszi el, hogy lelke az urban pihen, amint ez a sírkőről olvasható.

Amíg élt, azok közül való volt, akikhez, hosszú, esős vasárnap délutánokon fekete lovaktól vont nehéz hintó fordult be. Feketés öltözött elegáns ur szállt ki a kocsiból és segített kátyával és kockával elverni az időt, amely kétségbeesette utalmával a házigazdát. Ejtél utánig folyt a játék és amikor az idegen hajnal felé távozott, mindig valami vészjósló emléket hagyott hátra bucsuzól.

Igen, amíg Sintram itt élt a földön, az érkezését mindig szellemek jelentették be. Kocsi állt meg az udvarban, ostor pattogott, hallani lehetett hangjukat a lépcsőn, az ajtó megnyílt és becsapódott. Ember, kutya felébredt a zajra, de senki sem jött — mind ez csak bejelentés.

Huh! Borzalmas emberek, akiket gonosz szellemek látogattak! Micsoda nagy kutya volt is az, amikor Sintram idejében Forsban megjelent? Borzalmas, szikrázó szeme volt és hosszú lángvörös nyelve, amely lihegő szájból messzre kinyúlt. Egy napon, amikor a eselődés éppen a konyhában ebédelt, ott kaparaszott az ajtón, s a lányok reméltükben hangosan feliskolítottak, de a legcsinosabb szolgáló felkapott egy égő hasábot a tűzhelyről s félrántva az ajtót, a hasábot a kutya torkába dugta. Rémes vonítással menekült el akkor, tűz és füst csapott ki a szájból, szikrázó röpökdekek körül s lábának a nyoma egy csilánlót az uton, mint a tűz.

És valami különösen borzasztó volt az, amikor a földesúr utra kelt; lovakkal ment el hazulról, de amikor éjjel hazérkezett, mindig fekete bikák voltak a kocsija előtt. Az emberek, akik az országot mentén látkák, látták is a nagy fekete szarvakat az ég felé meredni, amikor a fogat elrohogott előttük; hallották, mint bégnek a bikák és borzadtak a szikrázó csikoktól, amelyeket a kocsikerékek és a patkók a száraz fűben maguk után hagytak.

Igen, az apró lábának volt okuk, hogy siessenek, amikor a sötét padlásra kellett fölmenniük. Gondoljatek el azt a rettenetességet, hogy az, akinek a nevét sem merték kimondani, ott fenn valami sötét szarokból előbújik hirtelen! Ki lehetett efféle biztosságban? Nemcsak a gonosz emberek előtt jelent meg ő. Hát Dilner Ulrika nem látta-e őt vajjon! Nemcsak ő, Stjárnhök Anna is beszélhetett erről.

Barátim, földi teremtmények! Ti, akik táncoltok és kacagtok! Esedekve kérek benneteket, táncoljatok óvatosan, kacagjatok halkán, mert annyi szerencsétlenséget okozhat, ha vékonytalpu selyempelöltök a padló helyett emberszívra tapad s ezüstcsengésű kacagástok kétségbeesésbe kergetheti lelkeket.

Bizonyosan tulságosan keményen tapostak a fiatal lábak az öreg Ulrika szívében, bizonyosan tulságosan pajkosan csengett fülebe a fiatalok kacagása, mert hirtelen ellenállhatatlan vágy támadt benne a férjes asszony nevére és méltóságára. „Igent”-t mondott végre is a gonosz Sintram sok évig tartó udvarlására. Feleségül ment hozzá Forsba és így elszedkedt bergai öreg barátjától, bucsút vett kedves foglalatosságaitól és a mindennapi kenyérért való régi gondoktól.

Hanyathomlok történt meg ez a házasság. Karácsonykor volt az eljegyzés és már februárban az esküvő.

Stjárnhök Anna pedig Ugglas kapitány házában élt. Jó esere volt ő az öreg Ulrikáért, úgy hogy ez lelkiismereti furdalások nélkül vonulhatott ki, hogy az asszonynevet megszerezze magának.

Lelkiismereti furdalások, de nem bánat nélkül. Nem volt jó hely az, ahová került; a nagy, üres szobák rémképekkel voltak tele. Mielőtt beesteledt, borzongott és félt. Közel volt ahhoz, hogy honvágyból épüstsüljön.

A hosszú vasárnapdeutánok mindennél rosszabbak voltak. Nem akartak véget érni, akár gyötörő gondolatai, amelyek agyára neheztek.

Akkor egy napon az történt, hogy Sintram nem jött haza délben a templomból, és ő bement a terembe és a zongorához ült. Ez volt utolsó vigasztalása, övé volt ez a zongora, fehér terítőjén a festett fuvollással és pástornóval. A szüleitől örökölte. Ennek a zongorának elpanaszolhatta a bánatát, az megértette.

De tudjátok-e mit játszik? Éppen csak egy polkát — ő, aki olyan mélyen meg van szomorodva!

Ah, de hát ő egyebet sem tud ennél az egy polkánál; ezt még akkor tanulta meg, amikor az újai nem meredtek meg a főzőkanálról és a konyhakéstől. Ez még megmaradt az újjaiban, de ezen a polkán kívül semmiféle más számot nem tud, sem gyászindulót, sem valami szenvedélyes szonáttát, még csak egyetlen szomorú népdalt sem, csakis azt az egy polkát.

Ezt játszsza mindannyiszor, valahányszor közeli akár valakit az öreg zongorával. Ezt játszsza, amikor nevetni, ezt játszsza, amikor sírni szeretne. Amikor a menyegzőjét ülte, ezt játszotta, amikor először jött meg a maga otthonába, akkor is ezt játszotta és most is ezt játszotta.

Az öreg hurok nagyon jól megérti őt bizonyára; olyan boldogtalan ő — ah, olyan boldogtalan!

Ha valaki arra jár s a polka hangját hallja, azt hihetni, hogy a földesúr bájt ad barátainak és szomszédainak, olyan vígan hangzik ez a polka. Perdül, vig dallam ez. Ezzel muzsikálta be a régi időkben a gondtalanságot Berguda és muzsikálta ki onnan az éhséget; ha felhangzott, akkor mindenkinél táncra kellett perdülnie. A köszvény bilinesit megtörte és nyolcvan esztendő agastyánokat csalt be a táncterembe. Az egész világ kedvet kapott volna arra, hogy táncoljon erre a polkára, olyan vidáman szól, az öreg Ulrika ellenben sir mellette.

Harapós állatok és barátságatlan eselédék veszik körül. Sóvárog valami barátságos arc és egy mosolygó ajk után. És ennek a kétségbeesett sóvárgásnak kell, hogy ez a polka kifejezést adjon.

Az embereknek oly nehéz megszokni, hogy ő Sintram. Mindenki Dilner leányasszonyrak szólítja. Ezért kell ennek a polkának kifejeznie megbánását, hogy hiúságból eicsábitatva asszony-sorba törekedett.

Az öreg Ulrika zongorázik, mintha csak a hurokat akarná mind szótantantani. Mi mindent kell neki tuharozni! Elszegényedett paraszok juagtását, kiszípolozott munkások átközéseit, dacos eselédék gunyacságát és mindezekelőtt azt a szégyent, hogy egy gonosz embernek a felesége.

Ezekre a hangokra táncolt Gösta Berling a fiatal Dohma grófnéval. Ezekre a hangokra táncolt Sinclairio Marianné és az ő sok bűnűje és az ekébyi ör-nagyné is ezekre a hangokra illegette magát taktusra, amikor élt még szép Altringer. Látja, amint elperdülnek előtte, páronkint, szépségben és ifjúságban egyesülten. A vészg áradata terjedt rá ő róluk, róla ő rájuk. Ettől a polkától oradi kipirultak szeme sugárzott. Most mindennek vege már. Hagyd el azt a polkát — itt annyi, annyi emléket kellene elfojtani!

De ő csak zongorázik, hogy félelmét elkábítsa. Szíve majd meghasad a borzalomtól. Amikor a fekete kutyát látja, amikor hallja, hogy a eselédék a fekete bikákról suttogok. Ujra meg újra játszsza a polkát, hogy a félelmét elkábítsa.

Akkor észreveszi, hogy az ura megjött. Hallja, hogy bejön a szobába és beleül egy hintaszékbe. Olyan jól ismeri a hangot, amelyet a rescesgő szék okoz, hogy meg sem kell fordulnia.

És miatt zongorázik, a szék csak folytatja ingását, — a rescesgőt most már nem hallja, csak a halk ingást.

Szegény öreg Ulrika! Elkeseredve, magányosan, támasz nélkül tévelyeg elenséges területén, nincs egyetlen barátja, akinek baját elpanaszolhatná, nincs más vigasztalója annál az öreg zongoránál, amely egy polkával felel neki! Ugy szól ez a polka, mint temetésen a harsogó kacagás, mint templomban a bordal.

De miatt a hintaszék tovább leng, hirtelen azt hallja, hogy a zongora kicsúfolja a panaszát s arra taktus közben megáll. Feláll és átpillant a hintaszékhez.

A következő pillanatban azonban ájultan hever a földön. A hintaszékben nem a férje ül, hanem egy vándor — ő, akinek a nevét nem merik kimondani a gyermekek, ő, akitől holtan roskadnának össze, ha magányos utakon össze-kerülének vele.

Az, akinek a lelke tele van mesékkel, megszabadulhat-e valaha a hatásuktól? Az éjjeli szél tombol odakünn, oleanderek az ő merev leveleikkel az erkély rácázt csapkodják. Az ég sötéten borul a messzenyúló hegyek fölé, s jómagam, aki az éjjeli órákban itt ülök egyedül s a lámpa fényénél és felvont függönyök mellett írok, én, aki most öreg vagyok és okosnak kellene lennem én is végig érzem surrni látgerin-

cemen azt a borzongást, amelyet akkor éreztem, amikor ezt a történetet legelőször hallottam, s minden pillanatban föl kell nézmem a munkámról, hogy megvizsgáljam, nem bujt-e el valaki a sarokban; ki kell mennem az erkélyre, hogy megnézzem, nem leselkedik-e valami fekete fej a rácst fölött. Ez a rémület, amelyet a régi históriák támasztanak, nem is távozik tőlem, ha az éjszaka nagyon sötét, a magányosság nagyon mélyeseg s ilyenkor annyira elhatámasodik rajtam, hogy az ágyba kell bujnom s takarómat egészen ráhuzom a fejemre.

Gyermekek romban mindig csudálkoztam azon, hogy Dilner Ulrika azt a délutánt átélte. Én nem éltem volna tul.

Szerenke, hogy Stjárnhök Anna akkoriban Forsba érkezett s ott találva Ulrikát eszméletlenül a földön, életre keltette. Velem bizonyosan másképp lett volna. Rég halott lettem volna én már akkor.

— Kívánom nektek, kedves barátaim, hogy ne lássátok öreg szemeknek a könnyeit. Hogy ne kelljen tehetetlenül ott állnotok, ha valami ősz fej a kebletekre hajlik, hogy oltalmat keressen nálatok, vagy amikor öreg karok kulcsolnak át benneteket néma esedkléssel, legyetek megkímélve attól, hogy az öregeket bánatban lássátok, amelyet nem tudtok enyhíteni.

A fiataloknak a panaszaik, ugyan mi az? Van erejük, van reményük. De micsoda nyomorúság az, amikor az öregek sírnak, mikor azok, akik első időkben a támaszaik voltak, tehetetlen padokban törnek ki.

Ott ült Stjárnhök Anna és hallgatta az öreg Ulrikát és nem látott menekvést a számára. Az öreg asszony sirt és reszketett. Szeme vadul forogott, olykor-olykor olyan zavarosan beszélt, mintha azt sem tudná már, hogy hol van. Az ezernyi ránc, amely az arcát végigszántogatta, kétszer olyan mély volt, mint rendszeren, tinesei, amelyek a szemére lögtak, a könnyektől felbomlottak, s egész sovány testje csak úgy rázkódott a zokogástól.

Annának végre is el kellett fojtani a jajveszékést. Határozatra jutott; elviszi magával Bergába. Felesége volt ugyan Sintramnak, de Forsban nem maradhatott. Hiszen az esztétét el, ha ott maradna annál a gonosz ember-nél. Anna elhatározta, hogy magával viszi az öreg Ulrikát.

Ah, milyen örvendezve rémült meg az öreg asszony erre az elhatározásra. De hát igazán nem mert megszokni az urától és otthonától. Még azt is megiehetné, hogy a nagy kutyát küldi rá. Hanem Stjárnhök Anna legyőzte az ellenkezését, részint tréjával, részint fenyegetéssel, s félóra sem mult el, s máris ott ült mellette a szánban. Anna maga jött, még pedig az öreg Disával. Március vége felé járt az idő, s az öreg Ulrikának jól esett a jól ismert szánban ülni az öreg jó mógtól, amely sok évig szolgált már hűségesen Bergában — legalább is annyi ideig, mint jó maga.

Mivel pedig ennek a robotos rabszolganőnek jó humora és friss természete volt, hát abbahagyta a sírást, amikor Arvidstorp előtt hajtatnak el. Högberg előtt már nevetett s amikor Munkeby előtt hajtatnak el, egészen elmerült ifjúkori visszaemlékezéseibe és utitársának elmesélte, mi minden nem történt abban az időben, amikor Svanenolmban volt a grófnénál.

Csakhamar Munkebytól éjszakra a magányos, réptelen utra fordultak be, amerre az ut dombos és köves. Az ut minden magaslatra felkapaszkodott, amelyet csak elérhetett, enyhe hajásokkal kuszott föfelé, majd hanyathomlok rohant le s olyan egyenes vonalban sietett át a síkságon, amilyenben csak lehetett, hogy csakhamar valami lejtőre akadjon megint, amelyen a magasba kapaszkodhatik.

Éppen azon voltak, hogy a Vestratorp halmon menjenek le, amikor az öreg Ulrika hirtelen olnmúlt és göresösen megragadta Anna karját. Szeretné egy nagy kutyára meresztenie, amely ott állt az ut szélén.

— Ni! — Mondotta.

A kutya az erdőbe szaladt. Anna nem lát-hatta jól.

— Hajts! — mondta Ulrika. — Hajts olyan gyorsan, ahogy csak tudsz! Most tudja meg Sintram, hogy itt vagytok.

Anna megpróbálta, hogy nevensen a félelmen, de Ulrika tovább folytatta:

— Majd rögtön meghalljuk szánjának a csilingelését. Meghalljuk, mielőtt még a legközelebbi halomhoz érünk.

Es miatt az öreg Disa az Elofshalom esetén egy pillanatra kifutja magát, alulról csilingelés hallatszott.

Most volt csak oda az öreg Ulrika. Reszketett, zokogott és jajveszékelt, épp úgy, mint kévéssel azélt a forsi kastyában. Anna nagyobb gyorsaságra akarta nögtatni Disát, de a jó elfordította a fejét és ugyancsak ámuló pillantással nézett rá.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hírek. *Mivagla* szenátor, a nápolyi bank igazgatója az olasz kormány megbízásából informatív látogatást tett a közös külügyminiszternél s ott kifejtette, hogy mily határokig haladandó Olaszország a *borvámklauzula* dolgában engedni. Reméli azonban, hogy bizonyos maximális kontingens erejéig kedvezményes vám lesz elérhető az o'asz borok javára. Hasonló megfontolások foglalkoztatták a tanácskozásait tegnap bezárt *vámértékesítet* is, amely most már megállapította a Német- és Olaszországgal való szerződéses tárgyalásokra szóló instrukciókat. — Szerbiából jelentik, hogy a szkupstina az új *szerb autonóm vámtarifát* lényegtelen módosításokkal első és második olvasásában elfogadta. — Holnap lép életbe Franciaországban a maximálisan 10 órai munkaidő oly gyárokra nézve, amelyekben csak nők, vagy nők és 18 éven alóli munkások is dolgoznak. Az új rendelkezést általánosságban így tekintik, mint a 10 órai munkaidőnek Franciaországban való általánosságát tételét.

Nemzetközi lóvásár Érsekújvárt. A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület által rendezendő XXII-ik nemzetközi lóvásár Érsekújvárt május első hetén s az ezt megelőző vasárnap délután, vagyis május 1-én délután és május 2-án fog megtartani Lakások és istállók az érsekújvári rendőrkapitányi hivatalnál rendelkezhetők.

A Magyar-Horvát Tengerhajózási Részvénytársaság — mint Fluméből távirtozzák — ma tartotta 13-ik rendes közgyűlését *Copcutin* Zsigmond igazgató elnökelete alatt. Jelen volt 25 részvényes, kik 503 részvényt 98 szavazattal képviseltek. A felügyelőbizottság jelentése után az évi jelentést olvasták fel. Az 1903. évi mérleg 276.556 korona 92 fillér nyeresémet mutat fel, melyből 27.635 K. 69 fillér a tartalék-alaphoz, ugyanennyit igazgatósági jutalekul, 2500 koronát a felügyelő-bizottságnak és 200.000 koronát a részvényesek osztalékul juttatnak és 18.585 K. 54 fillért pedig új számlára visznek át.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetítők üzleti jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Habár az esős, kelemetlen időjárása nyomozástól az hatott az élelmiszerpiac mai forgalmára, mindazonáltal az üzlet élénk, kellemes leforgása volt. Részleteiben a következőleg alakult az üzlet: *Huslelek:* Vidéki marhahús 76-86, hátúja 86-104 korona 100 kilonként. Ötött borjúk bőrbén, hosszan mérve, súlylevonás nélkül 78-100 fillérrel nyertek elhelyezést kilonként minőség szerint. Lehúzott sertés-hús 112-124, sertések szalonvala 103-118 fillér kilonként. Bárányok párja 7-14 korona. Füstöltustelék, különösen sonkák iránt tarasán jó az érdeklődés. *Továbbá* változatosan az üzlet és ma I. rendű friss tet bacska árú 68 gyengébb minőségű és érdemi 66 koronát jegyzett eredeti ládánként. *Tejtermékek:* I. rendű szövetkezeti teavaj 230-250, jó friss 1026-vaj 170-190, friss tehéntúró 26-32 fillér kilonként. *Vágott baromfi:* I. r. szépen tisztán kezelt hizott indak kilója 150-160, hizott pulykák kilója 180-150 fillér. Káppan, tyúk, jérce, csirke kielégítő magas árakon keresett. *Élelmiszer*ben szilárd az üzlet, a vételkedv nagyon jó, az árak magasak. *Vadtelek:* szarvas 76-84, dämvd 86-90, vaddisznó 60-100 fillér kilonként. *Délgymölcsöt* vidékre a következő árakon szállthatunk: I. r. narancs 160-as 7,50, 200-as 7,10, 300-as 9,50, 360-as 8,00 korona ládánként. *Korsárnarancs* 100 kilója 22.- korona. *Vérsipros narancs* is van állandóan raktaion. I. rendű citrom 300-as 6,50, 360-as 7.- korona ládánként.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*en 44,50 korona pénzben, 46,50 korona áruban. — *Bécsben* a kontingentált készáru 45,40 korona pénzben, 45,80 korona áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár-részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökr 1649 darab, magyar tehén 608 darab, szerbiai ökr 606 darab, szerbiai tehén 28 darab, növendékmarha 80 drb, bivaly 76 drb, bika 201 darab, összesen 2902 drb és 43 darab a hét folyamán a vesztegvásáron. — *Gazdasági marhák:* Igás- és hizalmi-ökr 12 darab, fejőstehén 153 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zartáig: vágómarhákért: Magyar hizott ökr, legjobb minőségű 66.- K-től 71.- K-ig, kivételesen 58.- K-ig, 100 kilonként 60 súlyban, középminőségű 68.- K-től 65.- K-ig, silányabb minőségű 52.- K-től 56.- K-ig, Magyar parasztkarha jobb minőségű 68 K-től 66.- K-ig, kivételesen — K-ig. Silányabb minőségű 48 K-től 56 K-ig. Tarka hizott ökr, legjobb minőségű 68.- K-től 72.- K-ig, kivételesen 60 K-ig, középminőségű 60 K-től 66.- K-ig, silányabb minőségű 52 K-től 58 K-ig. Szerb és boszniai ökr, legjobb minőségű 58 K-től 70.- K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 50.- K-től 56.- K-ig. Bika jobb minőségű 60 K-től 70.- K-ig, kivételesen 72.- K-ig, silányabb minőségű 60.- K-től 58.- K-ig. Bivaly 36 K-től 50.- K-ig, kivételesen 52.- K-ig. Magyar tehén 42.- K-től 44.- K-ig, kivételesen — K-ig. Tarka tehén 44.- K-től 68.- K-ig, kivételesen 72.- K-ig. Kicsontozni való marha — koronától — koronáig. Mind 100 kilonként élő súlyban. *Gazdasági marhákért:* Igás ökr elsőrendű — K-től — K-ig kilogrammonként, kivételesen — koronától — K-ig páronként, kö-

zépminőségű — K-től — K-ig 100 kilonként — K-t — K-ig páronként, silányabb minőség — K-től — K-ig 100 kilonként, — K-től — K-ig páronként. Hizalmi való ökr. fehér 100 kg.-kint — K-től — K-ig. Fejőstehén, keresztzett, színes 200 K-től 320 K-ig darabonként, bonyhádi faj 250 K-től 420 K-ig darabonként, kivételesen — K-től — K-ig, igás bivaly — K-től — K-ig páronként. Habár a felhajtás vágómarhából körülbelül 200 darabban kisebb volt a multheténél, az árak 1-2 koronával métermásánként banyitottak, mivel a szükséglet jóval kisebb volt. Az elsőrendű minőségnek árcsökkenésnek nagyban hozzájárult az a körülmény, hogy a megszárosoknak fagygnoktése ma lejárt, melyet ezental sokkal alacsonyabb árakon értékesíthetnek. Jármos-ökrökre vevő nem jelentkezett, a fejőstehén-üzlet javult.

Borjavásár. 1904. évi március 31-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságától.) Felhajtás. Belöldi élő borjú 561 drb, leölt borjú 20 db, bécsi borjú — db., növendékmarha 18 darab, bárányok 61030 darab, leölt bárány 4187 darab. — *Árjegyzések:* — Belöldi élő borjú I. rendű 80-88 l-ig, kiv. 90- — I. II. rendű élő borjúkért 72-88 l-ig, I kilonként, leölt borjú I. r. 98-108 l-ig. II. r. 1-101 — l-ig, kivét. I. kilonként, levonás nélkül. Rugott borjúkért 43-60 l-ig. Növendékmarha —44 l-től —58 l-ig, I r. — l-ig, középminőségű — l-ig, alarendelt — l-ig. I k.-kint. Bárányok 614.—22.— k., leölt bárány 15.50-17.— korona, kivételesen 6- k-ig páronként. Ugy a borjú, mint a bárányvásár élénk leforgása volt.

Sertés konzumvásári jelentés. (A székesiővárosi sertésvásár és közvágóhát intőzése.) Március 31-én. Főhajtás összesen 361 darab sertés, — darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 191 darab sertés, 75 darab süldő, összesen 552 darab sertés, 75 darab süldő. Eladatot 442 darab sertés, 25 darab süldő. Eladatlan maradvány 110 darab sertés, 50 darab süldő. A vásár irányzata közepes. Az árak változatosok. Következő árak jegyzettek: Zsirterítés: Öreg I. rendű 350 kilogramm felül 94-95 fill-ig, II. rendű 280-350 kilogramm 94- fillérig, II. rendű selejtezett — fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 94-104 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 94-100 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 88-94 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husserítés: nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140-200 kilogramm 80- — fillérig, süldő 92-94 fillérig malac 40 kilogramm — fillér. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők.

Bécsi szarómarhavásár. Március 31-én. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 40-3 darab borjút, 376 darab élő sertést, 2672 levágott sertést, — darab élő juhot, 78 darab levágott juhot, 13.600 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borjú — fill. elsőrendű — fill. kiv. — fill. levágott borjú 1/8-124 fill., legelsőrendű 126-136 fill., legeleje 138-144 fill., zsirterítés — fillér, fiatal sertés — fillér, kivételesen — l., levágott nehéz sertés 92-114 fillér, kivételesen — fillér, husra hizalt — fillér, zsirra hizalt sertés — l., könnyű sertés 120- — fillér, elsőrendű süldő — l., élő juh 56-66 fill., levágott juh 60-88 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 12-34 k., kivételesen 36-38 korona páronként.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, március 31.

Néhány fillérrel magasabb árakon 14.000 méter-mázsa került a forgalomba.

Más gabonaműekben csekély volt a forgalom és az árak nem változtak.

Eladott:

Buza. *Tiszavideki:* 200 mm. 79 3/4 k, 8 K. 62 1/2 f., 300 mm. 80 5 k, 8 K. 60 f., 200 mm. 79 k, 8 K. 60 f., 500 mm. 77 7 k, 8 K. 45 f.
Pestmegyei: 100 mm. 79 k, 8 K. 40 f.
Toinai: 1800 mm. 76-8 k, 8 K. 15 f.
Maosi: 1000 mm. 79 k, 8 K. 37 1/2 f.
Török-Kanizsai: 1800 mm. 8 k, 8 K. 50 f.
Adai: 700 mm. 76 3 k, 8 K. 30 f.
T-Becsei: 2000 mm. 78 k, 8 K. 22 1/2 f.
Bécskeréki: 4000 mm. 76 3 k, 8 K.

Mind három hónapra.

Rozs: 300 mm. 6 K. 74 1/2 f.
Zab: 100 mm. 5 K. 75 f., 100 mm. 5 K. 65 f., 200 mm. 5 K. 41 f.

Tengeri: 400 mm. 5 K. 25 f.
Készpenzfényt mellét.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokási szerint készpénzben és kilogrammonként, — A minőség hektoliterenként 50 kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogramm ára		Kilós	Kilogramm ára	
		K-től	K-ig		K-től	K-ig
Tiszavideki	76	8 05	8 36	79	8 35	8 65
"	77	8 21	8 42	80	8 46	8 65
"	78	8 33	8 45	81	8 53	8 70
Fehérmegyei	76	8 —	8 25	79	8 30	8 45
"	77	8 10	8 30	80	8 25	8 50
"	78	8 10	8 35	81	—	—
Pestvidéki	76	8 10	8 25	79	8 10	8 45
"	77	8 10	8 30	80	8 25	8 50
"	78	8 10	8 35	81	8 25	8 65
Bánági	76	8 10	8 20	79	8 20	8 40
"	77	7 45	8 10	80	8 25	8 45
"	78	8 05	8 25	81	—	—
Bácska	77	8 05	8 30	79	—	—
"	78	8 10	8 30	80	—	—
"	79	8 10	8 45	81	—	—
Szerb	76	—	—	81	—	—

Egyéb gabonaművek	Kilós	Kilogramm ára		
		K-től	K-ig	
Rozs	uj	elsőrendű	6 45	6 60
"	"	középminőségű	6 33	6 45
Arpa	"	takarmanáru, elsőrendű	6 40	6 —
"	"	másodrendű	6 70	6 80
Kéles	"	"	6 25	6 40
Zab	"	elsőrendű	6 50	6 70
"	"	középminőségű	6 45	6 60
Tengeri	"	elsőrendű	6 20	6 30
"	"	középminőségű	6 20	6 30
"	"	fehér	—	—
"	"	román vagy bolgár	—	—
"	"	magyar	—	—
Repece	"	káposzta	10 35	10 55

A határidőszlet folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza 1904. : 8.12-8.16-8.09
Májusi buza 1904. : 8.16-8.21-8.17
Októberi buza 1904. : 8.10-8.12-8.09-8.15-8.03
Áprilisi rozs 1904. : 6.40-6.44-6.40
Októberi rozs 1904. : 6.59-6.64-6.59
Májusi tengeri 1904. : 5.23-5.24-5.20
Júliusi tengeri 1904. : 5.34-5.30
Áprilisi zab 1904. : 5.30-5.31-5.29-5.25
Októberi zab 1904. : 5.69-5.62-5.66
Auguszt. repce 1904. : ————

Déli egy órakor a következő záróárak állapították meg hivatalosan a közséni:

Áprilisi buza 1904. : 8.08-8.09
Májusi buza 1904. : 8.15-8.17
Októberi buza 1904. : 8.08-8.09
Áprilisi rozs 1904. : 6.35-6.37
Októberi rozs 1904. : 6.57-6.58
Májusi tengeri 1904. : 5.20-5.21
Júliusi tengeri 1904. : 5.30-5.31
Áprilisi zab 1904. : 5.26-5.27
Októberi zab 1904. : 5.56-5.59
Repece augusztusra : 11.—11.10

Délután fél 5 órakor zárul:

Áprilisi buza 1904. : 8.10-8.11
Októberi buza 1904. : 8.10-8.11
Áprilisi rozs 1904. : 6.36-6.37
Októberi rozs 1904. : 6.58-6.59
Áprilisi zab 1904. : 5.29-5.30
Októberi zab 1904. : 0.—0.—
Májusi tengeri 1904. : 5.20-5.21
Júliusi tengeri 1904. : 0.—0.—
Augusztusi repce 1904. : ————

A budapesti értéktözsde.

A mai tözsde a közlegő ünnepek miatt üzletlenül folyt le, az alapirányzat azonban szilárd volt. Déiben berlini jegyzésekre igen barátságos volt a hangulat. Magyar hitel, Adria tengerhajózási, Magyar aszfalt részvények előnyben részesültek. Valuta-és erőáru lanya.

Értéktözsde: Osztrák Hitelrészvény 645.75-646.75. Magyar Hitelrészvény 765.25-769.—. Osztrák-magyar államvasút 639.—634.25. Rimamurányi vasúti 479.50-480.—. Közüi vaspálya-társaság 674.— korona.

A déli tözsden zárultak: Osztrák Hitelrészvény 646.50-647.—-645.50. Magyar Hitelrészvény 768.50-769.25-769.—. Osztrák-magyar államvasút 639.—. Rimamurányi vasúti részvény 470.50-482.50-482.—. Magyar létszámító bank 454.—. Jelzálogbank részvény 518.—518.50. Közüi vaspálya részvény 575.—576.—575.—. Városi villamos vasút részvény 311.50-322.—. Magyar koronajáradék 93.—93.05 korona.

A helyi értékek piaca nyugodt. Kötetett: Kő-szénbánya és téglagyár részvénytársaság 450.—451.—494.— korona.

A primumüzletben díjbitosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 6.—7.— korona. 8 napra 13-15 korona, 1904. április végére 28-30 korona.

1/4 órakor zárult: Osztrák Hitelrészvény 647.25. Magyar hitelbank részvény 770.25. Leszámítolbank részvény 454.—. Rimamurányi vasúti részvény 484.—. Osztrák-magyar államvasúti részvény 639.25. Közüi vasút részvény 575.—. Városi villamos vasút részvény 322.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.		Péna Árú	
Aranyf. 50 aranyfolyó	118.—	118.50	1870. áll. nyer. köll.
Aranyf. med. ápril.	118.—	118.50	200 K.-s
Koronajáradék	—	—	204.60
Koronajáradék	—	—	211.60
Koronaj. ult. ápril.	97.90	98.30	Magy. földteremt.
Koronaj. 31/2 %	93.25	93.70	kötvény
Államköl. vaskapu	—	—	Horr.-Schw. jelz.
célj. aranyban...	82.50	83.50	log. felv. kötvény
			Tízasi és szegedi
			nyer.-köles. 200 K.
			168.—

b) Osztrák államadósság.

Koronaj. máj.-nov.		Koronaj. máj.-aug.		Koronaj. ápr.-okt.	
90.15	90.65	90.15	90.65	90.15	90.65
90.15	90.65	90.15	90.65	90.15	90.65

c) Idegen államadósságok.

Pozsniai áll. köles.		Bolgar államvasúti jelzálogköcsön	
95.—	95.—	103.—	104.—

d) Egyéb nyilvános köcsönök.

Budapest fiv. 1877.		Temes-Bégsa-táru-lal 4% köcs.	
97.25	98.—	98.—	98.—

Malmok.

Concordia-malom		Henger-malom	
180.—	180.—	130.—	130.—
130.—	130.—	440.—	445.—
440.—	445.—	235.—	235.—

Banok.

Table of bank exchange rates for various banks like Magyar kereskedel. r-társ, Magyar lezártmítelő bank, etc.

Takarékpénztárak.

Table of savings bank exchange rates for various institutions like Egyesült Budapesti fővárosi, Magyar Államias, etc.

Bányák és téglagyárak.

Table of prices for various types of bricks and building materials.

Közpénnyomdai részvények.

Table of stock prices for various central bank shares.

Közelkedési vállalatok részvényei.

Table of stock prices for various railway and transport companies.

Különböző vállalatok részvényei.

Table of stock prices for various industrial and commercial companies.

Biztosító-társaságok.

Table of stock prices for various insurance companies.

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Table of stock prices for various steel and machinery manufacturing companies.

Sorsjegyek.

Table of prices for various types of lottery tickets.

Pénzmekek.

Table of exchange rates for various foreign currencies.

Váltóárnyományok.

Table of exchange rates for various international locations.

A budapesti terményüzede.

Text describing the current market situation for various commodities in Budapest, mentioning prices for wheat, flour, and other goods.

szokás szerinti minőség 16.15-17.75 korona, 120 darabos... korona. 100 darabos 22.50-22.75 korona, 86 darabos 26.25-26.50 korona, azonnal szállításra. Szébbi szokás szerinti minőség 16.75-17.75-17.75-17.75 korona, 100 darabos 22.25-22.50 korona, 86 darabos 25.-25.50 korona. Szilvaiz: slávoniai 15.25-15.75 korona, szerbiai 13.25-13.75 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzőszen a spekuláció nagyon tartózkodóan viselkedett, mert holnap nagy a forgalom. Csak néhány kötés történt a fontosabb kulissz-értékekben és ez volt az egész forgalom. Az irányzat azonban, tekintettel a külföldi tőzsdék magasabb jegyzéseire, lekötött volt. Hite, államvasút, déli vasut és alpesi részvények mérsékelten emelkedtek. A sorompóban schindlaci részvény fel fordult az érdeklődés. Az üzletessend zárlalgy tartott.

A déli tőzslén a rimamurányi vasmű- és a magyar hitelrészvényekben volt élénk kereslet. A többi papirkobban jelentéktelen volt az üzlet. Prágai vasmű 1800. Csehbánya 1216. Brüxi kőszén 625.

Zárlat üzletellen, csak rimamurányi vasmű-részvény emelkedő. Prágai vasmű 1885. A magánkamatából 3/8-3/16 százalék.

Bécs, március 31. (Magyar értékek zárlata) 4/10-os aranyjárdék 118.05, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegye... Magyar vasúti kölcsön ezúttal... Magyar keleti vasúti állami kötvény... Magyar lezártmítelő- és pénzváltóbank 453.-, Rimamurányi vasműrészvény 478.50, Magyar kőronajárdék 97.85, 4/10-os Magyar lőditerem. kötvény 98.05, Magyar hitelbank részvény 768.50, Magyar nyeregyem. kölcsön sorsjegye 209.-, Kassa-oderbergi vasúti részvény... Magyar keresk. bank 2743. Magyar cukorinai 15.70 Magyar Jelzőlogban... Adria... Az irányzat csendes.

Bécs, március 31. (Osztrák értékek zárlata) 4/20-os papírjárdék 99.50, 4/10-os osztr. aranyjárdék... 1880-os sorsjegye 151.75, Osztrák hitelsorsjegye 463.-, Angol-osztrák bank 281.50, Bécs bankescheje 519.50, Osztrák-magyar bank 1605.-, Déli vasút 80.25, Dunagőzhajózási részvény 846.-, Dohányrészvény... Császári és királyi arany 11.35, Németbank váltók 117.32, 4/20-os ezüst járdék 99.45... Osztrák koronajárdék 99.25, 1884-ik sorsjegye 258.-, Osztrák hitelintézeti részvény 447.-, Unobank 529.50, Osztrák Lánnerbank 424.-, Osztrák-magyar államvasút 639.50, Kibavölgyi vasút 403.-, Alpesi bányarészvény 406.50, 20 irank. arany 19.08, Londoni váltór: 239.85, Bécs Tramway Litt B., Bécs Tramway Litt A., Lubó kőhő 305.-, Osztrák Lloyd... Török sorsjegyek...

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 31. A sertésüzlet irányzata: gyöngébb. A Haszti sertések ára I. A magyar elsőrendű. Oreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli súlyban 114-116 fillérg. Oreg közep (párónkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. Fialat nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) 121-122 fillérg. Fialat közep (párónkint 261-320 kilogramm terjedő súlyban) 123-123 fillérg. Fialat könnyű (párónkint 260 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. II. Magyar szedeti: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli súlyban) fillérg. Közép (párónkint 240-260 kilogramm súlyban) fillérg. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban, fillérg. III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) fillérg. Közép (párónkint 260-320 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. Könnyű (párónkint 260 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachi): Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 260 kilogramm felüli súlyban) 120-121 fillérg. Közép (párónkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 118-119 fillérg. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 116-117 fillérg.

Sertésárak szám 1904. március 29. napján volt készlet 21.932 darab. - 1904. március 30. napján elbajlatott 322 darab, 1904. március 31. napjára maradt készletben 23.262 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

Március 31.

Kinvezések. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Nagy Iván, Balassa Ernő, Gonda József és Auerbach Ede m. kir. zálogházi díjnyoktat és Sárközy Géza kereskedelemügyi miniszteriumi díjnyoktatokká; - a m. kir. pénzügy-miniszter Czentula Elek, Asztay József, Simontits Sándor és Durst Győző pénzügyi számvizsgálók m. kir. pénzügyi számtanácsosokká, Szécsény István és Markoncz Kornél pénzügyi számvizsgálók, számvégségi főnököket pedig m. kir. pénzügyi számtanácsosokká, a székelyfővárosi kir. adófelügyelő mellé dr. Pfeiffer László győri lakos írtetelben pénzügyi fogalmazóvá, a nagyenyedi pénzügyigazgatósághoz Czibulka Arnold pénzügyi kezelési gyakornokot a székelyfővárosi kir. adófelügyelő mellett pénzügyi irodatisztát, a soproni pénzügyigazgatósághoz Hahn Béla mosonmilitári körjegyző állami végrehajtót, a főlvasi mesteri állás ellátására megbízott első főudvarmester Rudnócker Alajos udvari takarmányraktári ellenőrt ugyanoda gondnokká és Mauler Ferenc segédet udvari takarmányraktári ellenőrré nevezte ki.

Megörösítés. A m. kir. igazgatásügyi miniszter a magyar-óvári járásbírószék ideiglenes minőségben alkalmazott Eckler János irnokot ebben az állásban végleg megerősítette. Némegyarosítás. Schmiech József felsőlómori lakos, valamint kiskuro gyermekei: Iona, Maria, Antonia és József családi nevének Kerégyártóra, kiskuro Semmied Lajos, Mihály és Deszöl felsőlómori lakosok Szegedre, Schmidt Mátyás felsőlómori lakos, valamint kiskuro gyermekei: Mátyás, Julianna, Gyula, Agoston, Sándor, Margit és Jolán Ujvárra, kiskuro Schwarz Béla és Jenő budapesti lakosok Sebestyénre, kiskuro Schwarz Henrik budapesti lakosok Somlóra, kiskuro Schwarz Károly budapesti lakos Szikra, Spitzer Lajos budapesti lakos, valamint kiskuro gyermekei Maria és Lajos Szegreire, kiskuro Stern Béla budapesti lakos Zádorra, kiskuro Stern Sándor budapesti lakos Szmoyra, Bohm Gyula budapesti lakos Bárdosira, kiskuro

Stehli Kálmán badonyi lakos Gödőrre, Balatinécz János zakányi lakos Biharira, kiskuro Brüll Jenő budapesti lakos Bázra, Krajcsék Ferenc rákospatolai lakos Kolozsvárra, Szívós Sándor nagykőrösi lakos Nagyra, kiskuro Klein József budapesti lakos Pataira, Löwinger Adolf budapesti lakos, valamint kiskuro Bernier Bernát kiskunfélegyházi lakos Balassára, kiskuro Kohn Jenő, László és Tibor illavai lakosok Zaira, kiskuro Schrinner Dezso bajai lakos Surányira, Somkutya Sándor bajai kir. járásbírósi aljegyző Somkútra, kiskuro Spitzer Armin budapesti lakos Törökre, Knópmácher budapesti lakos Aczélra, Fekenhölz Márton miskolci lakos Földesre, kiskuro Svarga Fejzós és János vasároszentalmi lakosok Benégre, kiskuro Broyer Andor mohácsi lakos Bartára, Selig Mihály kiskolcsi h. körjegyző Désire, Goldberger Johanna budapesti lakos Gondára kért átváltoztatása helyigminiszteri rendelettel megengedettet.

Pályázatok. A nagyváradi ügyészségnél irnok állásra április 30.-i a csikszereadi törvényszék bíról állásra 2 hét alatt, - a harmi járásbírószék irnok állásra 4 hét alatt, - a nagyzebeni pénzügyigazgatóságnál földadó nyilvántartási hivatali pénzügyi fogalmazó állásra két hét alatt, - a marosi-ilyi postamasteri állásra április 29-ig, - az aradványmezői Székudvaron szerződéses postamasteri állásra április hó 29-ig, - az eszki főbírhatalnál fővámszedői és vámtisztai állásra 14 nap alatt adandók be a kérvények.

Időjelzés.

As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

Március 31.

Table of weather forecasts and observations for various locations, including temperature, wind, and precipitation data.

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D. = dél, É = észak, A félköret: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, 5 = eő, * = hó, ≡ = köd, < = zivatar.

Háznakban a csapadék nyugatról az Alföldig terjedően a legtöbb az eső (60 mm). A hegyek között havazott. A szelek meglehetősen hűvösök voltak. Délen pedig dékletek, igen élénk, sőt helyenként viharosak is voltak.

A hőmérséklet, különösen az északi meg keleti tájakon, süllyedt, az Alföldön pedig kevéssel emelkedett. Budapesten és Ógyallán a műszerek gyöngé földrögést jeleztek.

Az orosz maximum alig változott, Anglia fölött pedig új maximum mutatkozik és az Adria felett is depresszió fejlődött. Európában az idő hűvös, Oroszország kivételével csapadékos és szeles volt.

Küldés: Váltakozókn, igen hűvös, szeles és tulnyomóan csapadékos idő várható.

Vizállás.

Table of water levels for various rivers and locations, including Danube, Tisza, and others.

